Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

DIỄN ĐÀN THẢO NGHỊ LUẬN CHANH TRỊ KINH TẾ XÃ HỘI VĂN HÓA

Tự Do

TIẾNG NÓI CỦA NGƯỜI VIỆT TỰ DO

Giám đốc : PHẠM VIỆT-TUYỀN

Quản nhiệm : KIỀU VĂN-LÂN — Tổng Thư ký toà soạn : LÊ VĂN-TIẾN

Báo-quán : 25-27-29, Võ-Tánh — Saigon — Hộp thư số 453 — Điện thoại tự động 23.521

Năm thứ Mười. — Số 1.813 Chủ Nhật 31-3-63 (7 đ. 31 tháng Giêng Mậu Thìn) Giá 2 đ.

Ủy ban Tử vấn Lao động đã chấp thuận

TĂNG LƯƠNG

[illegible]

Tại Nam Phần, các tỉnh vì Thị xã sau đây, thời lương tối thiểu được tăng lên bằng tại Saigon là 45đ một ngày : Bình Tuy, Phước Tuy, Vũng Tàu, Long Khánh, Phước Long, Phước Thành, Bình Long, Gia Định, Long An, Vĩnh Long, Kiến Hòa.

Được tăng lên 50đ., các tỉnh : Kiến Phong, Kiến Tường, Bà Xuyên, An Xuyên.

Được tăng lên 60đ. tỉnh Châu Đốc.

Được tăng lên 42đ., các tỉnh Tây Ninh, Bình Dương, Bến Hòa, Bình Tường.

Được tăng lên 40đ., các tỉnh An Giang, Phong Dinh, Vĩnh Bình, Kiên Giang, Chương Thiện.

Tại Trung phần số Công nguyên, được tăng lên 50đ. các tỉnh : Quảng Trị, Kontum, Pleiku, Phú Bổn, Darlac, Quảng Đức, Tuyên Đức, Đồng Dương, Lâm Đồng.

Được tăng lên 53đ. : tỉnh Đà Nẵng. Được tăng 48đ. cho miền quê tỉnh Quảng Nam, Thừa Thiên Huế 46đ. Ninh Thuận tăng 45đ. Khánh Hòa tăng 6%. Các tỉnh khác giữ mức cũ.

[illegible]

DỊCH HẠCH Ở SAIGON

SAIGON. — Sáng hôm 30. 3 Bộ Y tế lại xác nhận có 2 trường hợp dịch hạch ở đường Lý thái Tổ và Ng. thái Học.

Hiện đã cho chích ngừa ở các đường này. Thuốc chích có đủ dùng. Đồng bào các nơi kỉ trên nên chích ngay.

Thế thức nộm nay cho

Sinh viên du học

- *Các điều kiện cho sinh viên Việt và Việt gốc Hoa xin tự túc xuất ngoại du học.*
- *Thể thức xin cấp học bổng xuất ngoại, đang ở nước ngoài muốn xin học bổng hoặc tiếp tục học bổng.*

SAIGON. — Các sinh viên muốn xin tự túc xuất ngoại du học phải theo những điều kiện và có đủ những điều kiện ấn định dưới đây :

1) Có bằng Tú tài phần II

2) Dưới 20 tuổi, đối với năm sinh viên (sinh năm 1944 trở đi).

3) Xin học một năm tại một trường Đại học hoặc Cao đẳng hay một lớp không có tương đương ở nước nhà và xét môn học ấy là cần thiết.

4) Có những giấy tờ hợp lệ và tình trạng quân dịch hay hoãn dịch (có chỉ thị, xin hỏi tại Bộ Quốc gia Giáo dục).

Sinh viên phải nộp ngay tại Bộ QGGD số 70 đường Lê Thánh Tôn Saigon hồ sơ ngày 1-4-63 đến 1-7-63 những giấy tờ sau đây.

— 1 đơn do chính người xin ghi ngày du học viết tay.

— 1 bản khai sinh

— 1 bản sao văn bằng.

Khi được biết quyết định của Bộ Giáo Dục học, sinh viên đi phải nộp thêm một số giấy tờ cần thiết khác.

Những sinh viên Hoa kiều sinh tại Việt Nam hay đã được miễn Việt tịch muốn xin xuất ngoại du học tại Đài Loan hay Hồng Kông được miễn bằng Tú tài nhưng phải xin chứng chỉ đã học hết chương trình bậc Trung học Đệ I cấp do một trường tư thục Trung Hoa được : hãy hoạt động cấp và phải nộp hồ sơ đầy đủ giấy tờ kể trên tại Bộ Quốc gia Giáo dục từ ngày 1-4-1963 đến 1-7-1963 là hạn chót.

(Mai tiếp)

NHẬN XÉT THỜI CUỘC

Giả ngây đê mưu tính

Tin tức bóc chí ở Trung Đông cho hay Ngô Sô đã giải tán các ban lãnh đạo các đảng Cộng Sản ở Irắc, Sì Ri và Li Băng.

Tin đó cho thấy rõ ràng Ngô Sô đã công nhận sự thất bại của Cộng Sản ở các nước đó trong số 3 nước đó, có Irắc và Sì Ri đã vừa lâm cảnh mạng vừa tiêu diệt Cộng Sản.

Tuy nhiên, công nhận sự thất bại ở đây, chỉ là công nhận sự thất bại của các đảng Cộng Sản địa phương thôi, chứ người ra Ngô lại đề dự định một đòn khác để gỡ lại nước cờ. Thật vậy, Ngô đã cho hay rằng các ban lãnh đạo Cộng Sản ấy-theo và chánh sách Xít-Ta-Lin nên phải giải tán đề lập ban lãnh đạo mới. Lý do ấy vừa Ngô không đứng vững, vì rằng trước đề Ngô đã lũng bánh vực những đảng Cộng sản địa phương ấy, và mặt sát mấy Chánh quyền Cách mạng mới ở Trung Đông và chánh sách phản cộng. Và lại, các ban lãnh đạo ấy đã bị tan vỡ từ trước vì bị Irắc, Sì Ri đàn áp, chứ không phải chỉ bị giải tán. Thành thử Ngô chỉ đã bịa đặt ra một ly do để lôi cổ tổ chức lại những ban lãnh đạo mới của Cộng Sản, để thay thế những ban lãnh đạo cũ bị tan vỡ rồi.

Các nước Trung Đông nói trên không khỏi nhận thấy mánh lới của Ngô. Họ đã phá các đảng C.S rồi, tất sẽ tiếp tục chống Cộng triệt để và không cho C.S. hoạt động. Người ta tin như vậy, vì Irắc, Sì Ri có thể liên kết binh đồng với Ai Cập. An giả Ri, mà 2 nước nầy thì đã giải tán đảng Cộng Sản và cấm họ hoạt động rồi. Lối ve vãn của Ngô, muốn xin lập lại đảng Cộng Sản, không thể thành công được. Đã thua rồi, lại giả ngây giả điếc đề mưu tính lại... nhưng ở Trung Đông có chánh sách toàn diện chống Cộng, nên C.S. khó về lắm.

Sinh viên khu Đại Học Hán Thành biểu tình chống tướng Pak Chung Hi:

- **Chống tôi chống kế hoạch phản dân chủ đòi triển hạn chánh quyền Pak Chung Hi.**
- **Chống tôi cương quyết bảo vệ tự do, công bằng và sự thật, dù có phải chết...**

Hội nghị tối cao giữa 2 phe chánh quyền và đối lập đương được chuẩn bị

Một sự quan táo bạo

UPI. 29-3. — Hôm nay, một cựu đại úy trong quân đội Đại Hàn, Kang Hakha 28 tuổi đã dùng ra tổ chức một cuộc biểu tình có vòn vẹn một mình trước sở quân Mỹ, yêu cầu Mỹ và LHQ chấm dứt sự viện trợ cho chính thể quân nhân chuyên chế.

Ông mang một biển ngữ và đã chống lại quyền lực của quân đội sau đó đã bị bắt.

Trong truyền đơn có câu : «Chính phủ Mỹ và LHQ nên ngừng hẳn viện trợ cho một nhóm quân nhân trong chính thể chuyên chế mà toàn thể dân tộc Đại Hàn chống đối với một sự can thiệp quyết vọng. » Ông hô to khẩu hiệu : «Tôi không thích chính thể quân nhân chuyên chế».

Sinh viên vào cuộc

(UPI) 29-3. — Hôm nay trường Đại học lớn nhứt ở Đại Hàn đã tổ chức một cuộc mít tinh đầu tiên chống lại chính phủ quân nhân từ khi chính thể này lên cầm quyền 2 năm trước (nên nhớ rằng chính sinh viên và học sinh đã đánh đổ ông Lý thừa Vãn).

Các sinh viên biểu tình đã chấp nhận một bản tuyên ngôn cương rắn và mết bản kiến nghị gồm 6 điểm yêu cầu thẩu hồi ngay kế hoạch triển hạn và tự vị phần đi chủ của đại tướng Pak Chung Hi, quyền tổng thống Đại Hàn. Họ tuyên ngôn : Chúng tôi chống lại sự triển hạn chánh phủ quân nhân đã có phải bì sinh tánh mạng.

Họ tuyên bố cương quyết bảo vệ tự do, công bằng và sự thật cho đến cùng. Họ đã tập hợp tại đài kỉ niệm các anh hùng đã bỏ mình trong cuộc khởi nghĩa năm 1960 lật đổ Lý thừa Vãn.

Sinh viên cũng chỉ trích những chính trị gia đân sự phản cựu, nhưng những lời chỉ trích này rất nhẹ.

Chuẩn bị Hội nghị tối cao

(UPI) 29-3 — Hôm nay, những nhân vật chính trị đan sự đề lập trong yếu đã gây áp lực để mở một hội nghị tối cao với đại tướng Pak Chung Hi, quyền tổng thống Đại Hàn.

Tuổi trẻ Kim Hyum Chol đã hội đàm với cựu thủ tướng Pyun Yung Tai nhằm đặt cần bản cho một hội nghị tối cao giữa quyền tổng thống Pak Chung Hi và các nhân vật đối lập. Ông Kim không chịu bình luận gì cả. Còn ông Yun Poun cho biết ông mong muốn hội đàm với đại tướng Pak Chung Hi. Tuy nhiên ông nhấn mạnh vào điểm chính phủ quân nhân phải thâu hồi, quyền định triển hạn chính phủ này 4 năm nữa.

Thái độ của Mỹ

Mỹ, bấy nay đã cứng tay khuyến cáo phe quân nhân và các chính trị gia đối lập nên hòa hợp lại với nhau để giải quyết hòa hợp. hòm nay tổ ra tán thành vì một nguyên tắc cộng thức một chính phủ liên hiệp lâm thời... Tin này được truyền khắp Hán Thành. Mặt vài tờ báo đã có cảng tin rất nhẹ. Nhưng sứ quán Mỹ cũng vừa công bố một bản tuyên bố nhấn mạnh rằng Mỹ không có chấp thuận trên nguyên tắc một giải pháp đặc biệt về vấn đề này.

Mỹ vẫn rão rít: hoạt động tại hậu trường để khuyến cáo phe tiến tới một giải pháp.

Tướng Pak nguy hiểm như Cộng sản

(UPI) 29-3. — Hôm thứ năm, nhóm nhân vật Đại Hàn lưu vong ở Mỹ đã yêu cầu chánh phủ quân nhân Đại Hàn từ chức ngay khác đã trao quyền cho một chính phủ dân chính.

Nhóm ấy tuyên bố :

• Hiện thời, đại tướng Pak không thể là một người cộng sản, nhưng chiến thuật chánh trị của ông khiến người ta nhớ tới bọn độc tài cộng sản. Chúng tôi là những người chống cộng, chúng tôi phải lo ngại rằng nếu ông tiếp tục chấp hành, chúng tôi không thể cam thấy an toàn đối với hiểm họa cộng sản.

• Đa là một mối hăm dọa rất nguy hiểm cho miền Đông Nam Á, nương nơi hàm đó đề đã bị chân cứng, nhưng không nó có thể làm nghiêng lệch cán cân lực lượng không chỉ ở Á Châu mà trên toàn thế giới cần phải sửa.

Kết luận, ông hô hào các nước tự do phụ lực với Mỹ để giúp đỡ các quốc gia khác bảo tồn thành một tập thể quốc gia độc lập và vững mạnh trên thế giới chống lại các mưu toan xâm lấn của Cộng sản.

Ông Rostow:

«Tình hình Việt Nam là một mối hăm dọa rất nguy hiểm cho Đông Nam Á, nhưng mối hăm dọa đó đã bị chặn đứng, nếu không nó có thể làm lệch cân cân lực lượng».

PHILADELPHIA (Mỹ) (VT X) — Ông một bài diễn văn đọc ngày 28-3 trước một Hội nghị, địa hương và chính sách đối ngoại ở Philadelphia ông Walt W. Rostow (bộ trưởng Hội đồng thảo hoạch chính sách tại Bộ Ngoại giao Mỹ) đã nhấn mạnh rằng mọi sự phân hoạch giữa các biện pháp phòng ngừa và các biện pháp xây dựng cần phải có một kế hoạch cuộc chiến quyền của Cộng sản và tạo lập được các quốc gia tiến thành độc lập đúng lúc và công ngay cũng tăn tiến trong những thế gian.

Ông Rostow nói tiếp : « Thời Thống Kennedy đã nhiều lần nói rằng để bảo thủ thích chính yếu cho Tự giới lực do một ba những cuộc khủng hoảng lớn như At Lao, Việt Nam, Congo, Cuba và Bá Linh, vì, hai, là những tình trạng [illegible] ke đến những tác động xây dựng bên bỉ để đây mạnh các quyền lợi tích cực của thế giới.

Đây cũng tình hình hiện chuyển tại Việt Nam, ông Rostow tuyên bố :

« Đa là một mối hăm dọa rất nguy hiểm cho miền Đông Nam Á, nương nơi hàm đó đã bị chân cứng, nhưng không nó có thể làm nghiêng lệch cân cân lực lượng không chỉ ở Á Châu mà trên toàn thế giới cần phải sửa.

Kết luận, ông hô hào các nước tự do phụ lực với Mỹ để giúp đỡ các quốc gia khác bảo tồn thành một tập thể quốc gia độc lập và vững mạnh trên thế giới chống lại các mưu toan xâm lấn của Cộng sản.

Hàng trăm V. C. đánh 3 đồn đồn vị

• 2 đồn được giờ vòng nhờ Không quân đến kịp, 1 đồn có 11 chiến sĩ tử trận. — Pháo binh nã đại bác vào đồn V. C. đang tổ chức « Ngày phụ nữ quốc tế cộng sản » ở Chương Thiện, 20 tên V. C. chết tại trận — 18 cộng quân bị giết ngày 25-3 tại Bình Thạnh trong cuộc hành quân Dân Thắng.

SAIGON. — Trên tin chiến sự nhận vào ngày 30-3 thì trong đêm 29-3 V.C. đã hoạt động mạnh đánh ngay 28-3 được một Hội nghị địa hương và chính sách đối ngoại ở Philadelphia ông Walt W. Rostow (bộ trưởng Hội đồng thảo hoạch chính sách tại Bộ Ngoại giao Mỹ) đã nhấn mạnh rằng mọi sự phân hoạch giữa các biện pháp phòng ngừa và các biện pháp xây dựng cần phải có một kế hoạch cuộc chiến quyền của Cộng sản và tạo lập được các quốc gia tiến thành độc lập đúng lúc và công ngay cũng tăn tiến trong những thế gian.

Ông Rostow nói tiếp : « Thời Thống Kennedy đã nhiều lần nói rằng để bảo thủ thích chính yếu cho Tự giới lực do một ba những cuộc khủng hoảng lớn như At Lao, Việt Nam, Congo, Cuba và Bá Linh, vì, hai, là những tình trạng [illegible] ke đến những tác động xây dựng bên bỉ để đây mạnh các quyền lợi tích cực của thế giới.

Đây cũng tình hình hiện chuyển tại Việt Nam, ông Rostow tuyên bố :

« Đa là một mối hăm dọa rất nguy hiểm cho miền Đông Nam Á, nương nơi hàm đó đã bị chân cứng, nhưng không nó có thể làm nghiêng lệch cân cân lực lượng không chỉ ở Á Châu mà trên toàn thế giới cần phải sửa.

Kết luận, ông hô hào các nước tự do phụ lực với Mỹ để giúp đỡ các quốc gia khác bảo tồn thành một tập thể quốc gia độc lập và vững mạnh trên thế giới chống lại các mưu toan xâm lấn của Cộng sản.

Bộ Y tế xác nhận có thêm 2 trường hợp dịch hạch ở đường Lý Thái Tổ và Nguyễn Thái Học (SAIGON). Cuộc chích thuốc ngừa đã bắt đầu

Hết tầu Nga bị bắn, đến lượt tầu Mỹ bị bắn

Ở Đại Hàn, sinh viên đã nhập cuộc chống Pak Chung Hi

Tin miền Bắc: Cán bộ gọi Tô Hùng Vương bằng « Anh »

ĐỌC TRONG SỐ NÀY:

Thiếu tướng Hải quân J. P. SCATCHARD, Tư lệnh Phó Hạm đội Anh tại Viễn Đông, sắp đến thăm Saigon

SAIGON. — Tuần dương hạm Anh H.M.S. Lion, mang cờ hiệu của Thiếu Tướng Hải Quân (Phó Đô Đốc) J. P. Scatchard, Tư lệnh phó Hạm đội Viễn Đông, sẽ đến Phú Bài Saigon vào 1h 17p. ngày thứ Sáu, 5-4-63, để thăm viếng chính Việt Nam trong năm ngày.

Phó Đô Đốc Scatchard, nhân chức Tư lệnh phó Hạm đội Viễn Đông ngày 10 tháng Chạp 1962, đến thăm Saigon lần nào đó lần đầu tiên. Trong thời gian lưu lại Saigon, Phó Đô Đốc Scatchard sẽ viếng thăm xã giao ông Ngô Đình Nhu, Bộ Trưởng Phủ Tổng Thống kiêm Phụ tá Quốc Phòng, Đại Tướng Đỗ văn Tiệc, Tổng tham Mưu trưởng Quân đội Việt Nam Cộng Hòa, Đại Tá Hà tấn Quyền, Tư lệnh Hải quân Việt Nam, và ông Vũ tiến Hanh, Đô Trưởng Saigon.

Tuần dương hạm H.M.S. Lion, do Đại Tá I.L.M. McGrech chỉ huy, đặt 121 thước và trọng tải 11.500 tấn. Chiến hạm được trang bị bằng súng lớn hoàn toàn tự động. Số súng lớn chính gồm có 4 đại bác 150 ly đặt trên 2 tháp pháo đôi kép, và mỗi khẩu có thể bắn nhanh được 20 phát mỗi phút. Rồi đến 6 đại bác 75 ly trên 3 pháo đài kép, và mỗi khẩu bắn nhanh đến 140 phát mỗi phút.

Thủy thủ đoàn của chiến hạm H.M.S. Lion có 55 sĩ quan và 70 hạ sĩ, trong đó có mỗi đoàn Thủy quân Lục chiến Hoàng gia.

VIỆT-NAM CỘNG HÒA

Thống-Thống Phủ

Số 12-T.T.P/BL

Tổng Thống đã ban hành Sắc luật số 9/63 ngày 28-3-1963, nguyên văn như sau :

Điều 1

«Nay tổ chức tổ cuộc bầu cử Dân Biểu Quốc Hội tại đơn vị 1 Đô thành Saigon để thay thế vì Dân biểu đã mãn chung ngày 14-3-1962. Cuộc bầu cử sẽ có hành vào ngày chủ nhật trên tháng sáu năm mươi ngày bốn trăm sáu mươi ba (9-6-1963).

Điều 2

«Cuộc bầu cử sẽ được tổ chức đúng theo các điều khoản của Luật số 10/59 ngày 12-6-1959 ấn định thể thức bầu cử Quốc hội.

Điều 3

Các cử tri phải hội đủ 18 tuổi tính đến ngày ba mươi tháng sáu năm mươi ngày chín trăm sáu mươi ba (30-6-1963).

• Thể thức lập và cấp phát thẻ cử tri đã do một Nghị định của Bộ Nội Vụ ấn định.

• Các thời hạn liên lấp và danh sách cử tri được ấn định như sau :

a) Cử tri nào đã chết cư trú mà muốn bỏ phiếu tại nơi cư trú mình phải xuất trình giấy chứng nhận được ghi tên trong danh sách cử tri nơi cư trú mà chính thức trước ngày hai mươi ba thá g ư năm mươi ngày chín trăm sáu mươi ba (23-4-1963).

• b) Danh sách cử tri sẽ niêm yết lần thứ nhất ngày hai mươi bốn tháng tư năm mươi ngày chín trăm sáu mươi ba (24-4-1963).

• c) Đơn khiếu nại phải nộp chậm nhất là ba bốn tháng năm năm mươi ngày chín trăm sáu mươi ba (4-5-1963).

• d) Danh sách cử tri sẽ niêm khi ấn, niêm yết, sẽ chuyển đến Hội đồng xét định chậm nhất ngày chín tháng năm năm mươi ngày chín trăm sáu mươi ba (9-5-1963).

• e) — Danh sách cử tri sẽ hoàn lại sẽ chức trách hành chánh sở tại chậm nhất ngày mười bốn tháng năm mươi ngày chín trăm sáu mươi ba (14-5-1963).

g) Danh sách cử tri sẽ niêm yết lần thứ hai chậm nhất ngày mười chín tháng năm năm mươi ngày chín trăm sáu mươi ba (19-5-1963).

Điều 4

• Ứng cử viên phải hội đủ các

(Xem tiếp 2 trang 6)

Thông Cáo của Văn phòng Phủ Tổng Thống

SAIGON. — Theo tin chiến sự nhận vào ngày 30-3 thì trong đêm 29-3 V.C. đã hoạt động mạnh đánh ngay 28-3 được một Hội nghị địa hương và chính sách đối ngoại ở Philadelphia ông Walt W. Rostow (bộ trưởng Hội đồng thảo hoạch chính sách tại Bộ Ngoại giao Mỹ) đã nhấn mạnh rằng mọi sự phân hoạch giữa các biện pháp phòng ngừa và các biện pháp xây dựng cần phải có một kế hoạch cuộc chiến quyền của Cộng sản và tạo lập được các quốc gia tiến thành độc lập đúng lúc và công ngay cũng tăn tiến trong những thế gian.

Ông Rostow nói tiếp : « Thời Thống Kennedy đã nhiều lần nói rằng để bảo thủ thích chính yếu cho Tự giới lực do một ba những cuộc khủng hoảng lớn như At Lao, Việt Nam, Congo, Cuba và Bá Linh, vì, hai, là những tình trạng [illegible] ke đến những tác động xây dựng bên bỉ để đây mạnh các quyền lợi tích cực của thế giới.

Đây cũng tình hình hiện chuyển tại Việt Nam, ông Rostow tuyên bố :

« Đa là một mối hăm dọa rất nguy hiểm cho miền Đông Nam Á, nương nơi hàm đó đã bị chân cứng, nhưng không nó có thể làm nghiêng lệch cân cân lực lượng không chỉ ở Á Châu mà trên toàn thế giới cần phải sửa.

Kết luận, ông hô hào các nước tự do phụ lực với Mỹ để giúp đỡ các quốc gia khác bảo tồn thành một tập thể quốc gia độc lập và vững mạnh trên thế giới chống lại các mưu toan xâm lấn của Cộng sản.

Tin Đặc Biệt của Tự Do

« ANH » ... TÔ TIÊN

Tin của CỐ THẦN

Phụ trách trường hợp không thông tin của TỰ DO tại miền Bắc ký tuyến 17.

Phong đào Việt Nam nổ tiếc : *Hai Hùng mông Mười tháng Ba Cá đi 13 năm là người Nam.*

Đêm tháp Hùng Vương ở xã Tân Kiều huyện Lâm Thao, tỉnh Phú Thọ, Bắc Việt. Ngày nay những người công sản vẫn gọi quốc thông lâm Giỗ Tổ nữa, vậy thì tự ở Đền Hùng cũng là cấm ngặt. Nơi đây vẫn thờ cúng được coi là một danh lam thắng tích đã thành thường đăng và chính phủ đã chốc cho những đợt cán bộ cố thành tích đi đi thăm quan.

Trong dịp Tết người đến vào qua có tất nhiên đợt cán bộ và thanh niên được cho đi « thăm quan » đền Hùng. Những bọn này là làm những việc tất nhất vẫn thường (cho nghĩa đen) là nơi đông thì hàn cán-ra đến tập nhy. Tả bọn nào là tất cả những gốc cây, những gạch, bộ đá, thậm thế bia đá, đều biến thành những chữ đã cho là đăng tiên cung nhân « hoàn hồn ».

Trong tháng 2-1963 vừa qua nhân đến vùng Lâm Thao với chung vì đặc biệt là nhân đến xã Tân Kiều để gặt nhân đưa lên cấp trung ương đăng Lao động và tới các ty quản chính Phú Thọ và tỉnh sở đã phân đến tiếp đón đăng viên đi theo quan đi hết nơi đến thăm thì tên đăng viên đến đến đến. đã đã nói ở trường hợp « Anh Hùng Vương là một nhân tố Việt Nam. »

Nhân việc này, bàn Nhân Dân số 3255 ngày 23-2-1963 đã khẳng trang vong đăng và chính phủ

(Xem tiếp 3 trang 6)

CƯỜI GẦN TRONG HOÀ NGỤC BỐ

LẬP THƯỢNG

Đề tài thảo luận tháng 4 năm 1963

Từ tháng 11 năm 1958 cho đến nay, nhật báo Tự Do vẫn liên tiếp mở ra các cuộc thảo luận nhằm mục đích góp phần xây dựng đất nước về mọi phương diện chính trị, kinh tế, xã hội hoặc văn hóa. Những cuộc thảo luận nầy vẫn được bạn đọc thân mến ở bốn phương nhiệt liệt tham gia. Để tiếp tục truyền thống tốt đẹp rất mến, hôm nay chúng tôi đặt ra một vấn đề thiết thực và cần bách : vấn đề « **nhà đất ở các đô thị** »

Tại sao cần phải thảo luận nhà đất ở các đô thị ?

— Phải chăng là vì các thực trạng xã hội đòi hỏi chúng ta phải nhìn qua số vấn giải quyết cho sớm vấn đề nầy ? Do sự chuyển biến mau chóng của nền kinh tế nước nhà đang tiến dần từ giai đoạn thủ công tiểu nông nghiệp sang giai đoạn cơ khí nhiều công kỹ nghệ hơn, các đô thị Việt Nam mỗi ngày một mọc lên nhiều, mỗi ngày một mở rộng hơn, mỗi ngày một đông đúc thêm lên về dân cư. Ngoài hiện tượng tự nhiên ấy, cuộc di cư vĩ đại năm 1954 vô phương trào chuyển cư từ miền miền hào lánh kém an ninh về các đô thị công khiến cho nhà đất ở các đô thị trở nên khan hiếm hơn. DT nhiều lo cũng có nhiều hàng người lợi dụng các cơ hội đó... Xét về một khác, đời sống chung của dân tộc từ đó thay đổi rất nhiều từ khi Phép thuộc cho dân nay những miền đất hoang vu mênh mông mà người ta đã mua được có khi với một giá lượng tương đối thấp trước ngày nay có thể biến thành những cối mỏ vàng... Những vụ tranh [illegible] các tức thời, không thể giải quyết khả nhiều chuyện rắc rối lâu lắm hại cho trật tự công cộng... Tất cả những nhân tố trên rồi làm cho vấn đề nhà đất ở các đô thị trở thành phức tạp, có phần khó giải quyết, mà lại cần phải giải quyết cho kịp thời.

2.— Trong kết thảo luận sẽ xét đề « nhà đất ở các đô thị », nên nói thêm những tiêu chuẩn nào ?

Đề cho cuộc thảo luận, có lợi lịch chung cho xã hội, phải chăng chúng ta nên đợi khái nói theo mấy tiêu chuẩn chính sau nầy : a) Cố gắng đưa ra những tài liệu, những bằng chứng cụ thể, những ý kiến xây dựng — b) có gắng dùng một giọng vân điềm đạm, bình tĩnh — c) đặc biệt là nên nhấn vào những lợi ích chính đáng : Đối với xã hội, phải chăng nên tìm cách giải quyết những vụ lôi thôi, rắc rối, một trật tự mà các kẻ khôn lợi xã hội — đặc biệt là công sản — lúc nào cũng sẵn sàng khai thác ? Đối với giới chủ, phải chăng nhiều khi quyền tư hữu của giới nầy cần không được tôn trọng một cách hợp lý và công bằng ? Đối với giới thuê mướn, đặc biệt là những tầng lớp bình dân lao động, vấn đề cần có là một điều kiện vô cùng cần thiết và cấp bách? Phải chăng đã đến lúc vấn đề

(Xem tiếp 1 trang 6)

Đang đọc chính tả cho học sinh một giáo viên bị V. C. bắn chết

QUI NHƠN. — Theo Tự Tiên học vụ Bình Định, ông Nguyễn văn Thanh, giáo viên trường trung học Giáo Lợi, xã Hoài Tân (quận Hoài Nhơn), cách Qui Nhơn 89 cây số về phía Bắc, đã bị V.C. giết đang thường đàn đặt nhập ấp, bắn chết trong khi giáo viên này đang đọc chính tả cho học sinh tại trường [illegible]

Trước khi bắn chết lại, bọn VC còn đã tra tấn nhiều lượt đọc nhà trường chung nay học sinh và vụ [illegible] tại phía người cán bộ.

Xe lửa trúng mìn

TUY HÒA. — Chuyến xe lửa số 1 Huế — Saigon mang số XXVII, lúc 23giờ43 ngày 27-3 khi tới Qui Nhơn đến Phú Yên đã bị VC giựt mìn ngang xã Phong Chân thuộc quận Tuy Hòa. Chiếc gần sang đi trước bán vệ đã mất bị nặt đường rầy. Đoàn tàu vẫn khởi hành sẽ ngày. Đoạn đường sẽ nơi nào sẽ bị hư hại nhu Lưu thông đã lập tại sau 2 tiếng đồng hồ tạm gián đoạn.

Toà án Quân sự

Đặc biệt nhóm lần đầu tại Kontum

• Một Thượng Công bị lên án 20 năm khổ sai.

KONTUM. — Phiên tòa quân sự đặc biệt, vừa ngày 28-3, họp lần đầu tiên ở thị xã Kontum tại trường Tiểu học Ngô đình Khôi, để xử vụ đội viên Tự vệ Thượng Công tiêu Tôn, con tội phản nghịch, đã tuyên án 20 năm khổ sai.

Đội viên Tự vệ Thượng Công vừa đây, trước đây hoạt động tại vùng Dakbong, Kontum, đã bị lực lượng an ninh địa phương bắt được hồi tháng 9-61.

Theo quyết tế trang, thì bị can đã thú nhận có tham gia trong vụ 2 tiểu đoàn Việt Thượng Công kéo về tấn công xã Đăk Tô và Quốc đường Tourancong, Kontum, đêm 31-8 rạng ngày 1-9-61.

Ai có, đi dự phiên Lê xây dựng Khóm vững bền muôn năm

TIÊU THỔ KHÁNG CHIẾN

Việt Cộng bị kế hoạch khai quang làm thò đuôi

NHỜ LÀM NGOẠI SỬ

Nguyên tác của NGÔ KÍNH TỬ
Bản dịch của NGUYỄN HOẠT

NHỜ LÀM NGOẠI SỬ 341

Thầy thầy chàng liền đứng lên gọi tên ông ta rồi vấn chào Phan bảo chính nói :

— Vừa rồi tôi trông thấy anh mà không nhận ra là ai. Có phải anh là con thứ hai của nhà Khuông thái công không ? Năm trước anh bỗng dưng đi mất, giờ anh đã trong gia nhà anh bệnh tình ra sao ?

Khuông Siêu Nhân đáp :

— Chẳng dám dấu gì lão gia, tôi về nhà đã được nửa năm rồi nhưng vì không có việc gì nên không đến tìm đến hầu sự làm tính động lão gia. Hiện giờ cha tôi vẫn nằm bệnh trên giường, bây giờ cũng đã bớt khá rồi. Đa tạ lão gia có lòng nhớ đến, vậy xin mời lão gia quá bộ đến tệ xá sơ chén trà.

Phan bảo chính đáp :

— Thôi ta chẳng muốn làm phiền anh làm gì.

Nói xong tự nhiên ông tiến đến gần, cầm cái mũ của Siêu Nhân lật lên trông kỹ mặt rồi lại nắm lấy bàn tay của chàng mà xem và nói :

— Này anh hai Khuông ơi ! Ta nói thế này không phải là nói nịnh anh đâu ! Từ thuở bé ta đã học được cái phép xem tướng gọi là Mã Y Thần Tướng pháp. Cứ xem cái cốt cách của anh thế này thì là một quý tướng. Rồi ra chỉ đến năm hai mươi bảy hai mươi tám tuổi là vận khí của anh đến hồi lên lắm đó.

Nào cung thế, cung tài, cung tử tức; cung quan lộc, cung nào anh cũng đẹp. Hiện giờ khoảng *ấn đường* (1) của anh đã phát ra màu vàng, như vậy chẳng bao lâu tất có sao quý nhân chiếu mệnh.

Nói đến đây ông lão lại cầm lấy vành tai Siêu Nhân vạch ra xem đi xét lại rồi nói tiếp :

— Tuy nhiên trong tướng anh cũng có điểm đáng sợ nhưng giấy chỉ là sự hão chứ thực ra không đáng ngại. Từ đây trở đi vận

(1) *Ấn đường : đoạn trán của nhà tướng số để chỉ khoảng từ đầu sống mũi lên đến trán, sách thuốc gọi là khuyết, sách đạo gọi là thương đan điền.*

342 NHỜ LÀM NGOẠI SỬ

khí của anh mỗi năm một hay.

Khuông Siêu Nhân nói :

— Lão gia ơi! Chúa buồn bán nhỉ nhằng chỉ mong sao cho khỏi phải ăn vào vốn; mỗi ngày mong kiếm được vài tiền để nuôi sống cha mẹ già, thế thì cũng đã đủ cảm ta trời phật rồi. Chứ đâu dám nghĩ rằng cái việc phú quý lại có thể đến thân mình được!

Phan bảo chính xua tay mà rằng :

— Không ! Không điều ấy có quan hệ gì đến vận số. Vận số có phải là chuyện anh làm ra được đâu.

Nói xong ai nấy ra về. Ông chủ bên chỉ thứ ba lại sai người tới đón nhà mời ngân mật giúp. KhuôngSiêu Nhân đàn xếp không được nữa đành phải dở giong bước lới qua tiếng lại mấy câu. Tức thì bên kia cũng cạn tàu ráo máng hẹn rằng :

— Sau ba ngày nữa mà không đọn đi thì sẽ gọi người đến thảo cửa rỡ ngôi.

Khuông Siêu Nhân trong bụng lo lắm nhưng vẫn không dám nói bớt cho cha biết.

Sau ba ngày, trời đã chạng vạng tối, trong lúc chàng hầu cha đi đại tiện đã xong, thái công vừa đi nằm còn chàng lấy cây đèn cầy ra thắp lên đã học thì bỗng nhiên nghe ngoài cửa có tiếng ồn ào rồi tiếp đến tiếng hàng mấy chục người cùng thét lên một lác.

Trong lúc nghi hoặc chàng cho rằng ông chủ bên chỉ thứ ba sai người sang rỡ nhà, phá cửa. Nhưng trong khoảnh khắc có tiếng kêu như của hàng mấy trăm người nổi lên, tiếng hô hoán kêu dậy, ánh lửa sáng rực chiếu rọi qua cửa sổ, khắp nơi toàn một mầu đỏ. Chàng kêu lên được hai tiếng « hỏng to ! » rồi vội vàng mở cửa ra xem : thì ra đang có đám cháy trong thôn. Mọi người trong nhà nhất tề chạy ra miệng kêu :

— Hỏng to ! hỏng to rồi ! Mau mau dọn ra ngay !

Người anh Siêu Nhân lúc đó đang ngủ say như chợt tỉnh

NHỜ LÀM NGOẠI SỬ 343

cơn mê, bàng hoàng nhóm dậy, vội vàng chạy đến gánh hàng mà gã thường gánh ra chợ ấp bán để chỉ chạy lấy gánh của mình. Nhưng những đồ đạc trong gánh bỗng vung vãi ra nào là kẹo vừng, nào là đậu khô, nào là bóng bì, nào là tượng đất, nào là ống sáo trống bôi cho trẻ con, nào là trăn bằng thiếc cho đàn bà chỉ tết cả đều lung tung. nhặt được cái nay thì lại rơi mất cái kia. Mấy kẹo vừng kẹo bột và đồ chơi, cái nào gấy cũng đã gấy rồi, cết nào nát cũng nát rồi, sau một hồi vất và hoảng sợ, mồ hôi đầm mình gã mới nhớ được gánh hàng chạy vội ra khỏi nhà. Lúc này ngọn lửa trông đã cao đến hơn một trượng. chốc chốc lại có những tàn lửa cuốn cuộn rơi vào khoảng sân trong. Người chủ đầu Siêu Nhân hối hả vớ lấy một bao chăn màu quân áo, giầy dép ôm vào lòng rồi vội khóc mếu vào rồi chạy theo chân gã. Bà mẹ thì sợ quá hai chân run rẩy không bước được một bước.

Bấy giờ thì đám lửa đã chiếu ra bốn bề sáng rực như ban ngày, từ hồi phía đám lửa tiếng kêu khóc vang lên như sấm rầy.

Khuông Siêu Nhân lúc này không còn thích nghĩ đến một vật gì hết, chẳng chạy vội vào phòng chộp ngay lấy một cái chăn rồi trèo lên giường nằng thái công dậy mà công lên lưng quàng chân lại và hai tay ôm thật chặt mà công đi, chẳng cần đoái hoài đến bà mẹ vậy.

Sau khi đã đặt cha gã ngồi xuống một chỗ tường, chàng lại chạy như bay vào nhà, một tay nắm lấy người chủ chỉ ra phía ngoài cửa mà dẫy đi, một tay dỏ bà mẹ dậy rồi lại công lên lưng mà chạy. Vừa ra khỏi nhà thì ngọn lửa đã liếm đến cửa, nếu chậm một vài bước thì cơ hồ không còn lối ra. Khuông Siêu Nhân mừng tớ nói :

— Hay quá ! Cha mẹ ta đều đã được cứu thoát rồi !

Vừa nói chàng vừa đặt mẹ ngồi xuống một khoảng đất trống rồi đọn dẹp chỗ cho cha nằm xuống lấy chăn trùm kín lên.

(Còn tiếp)

THUỐC MỚI TRỊ BỊNH ĐAU GAN
EUCHOL
BỊNH ĐAU GAN YẾU GAN, TÁO BÓN NỔI MỀ ĐAY MỤN NGỨA Ở MẶT, THÂN, BỌNG BÓNG
ĐẶC-QUYỀN BÀO CHẾ CỦA
LABORATOIRES SANSON -:- PARIS
BÀN TẠI CÁC NHÀ THUỐC TÂY
KN 52 BYT — 31-7-62

Trả lời Y-Học thường thức

Ông Nguyễn Đức Đại ở Huế— Đã có người hỏi như ông, nhưng ở nơi giới Không thấy cách nào nói đến và công dụng sống bị lịch (scoliose) chăng ?

2) Có thể dùng vitamine B1 và Aspirine, sẽ hết đau nhức.

Bạn Phương Minh ở Saigon.— 1) Đau và nặng đầu do nhiều nguyên nhân chẳng hạn học nhiều quá, suy nghĩ chăm chú vào một vấn đề gì, nhưng ông nội tiết (allergie endocrinienne) áp huyết cao, bón táo v.v...

Kiêng những thứ cay nóng như cà phê, rượu, gia vị v.v...

Thử dùng « Rauhelgine » uống 2 viên lúc đang đau, nếu chưa hết uống thêm 1 viên nữa ! giờ sau. Nếu vì kinh nguyệt thì phải trị cả vì mặt máy nữa mới được.

2) Có thể nhờ BS đo áp huyết như BS Thi 49 Phan ngũ Lão,Sg chẳng hạn.

— Cô Trần Thị Hoài Thu. ở Saigon.1)Tâm lòng hiếu thảo của cô đối với mẹ thực đáng khen ngợi.

Cô có thể mua « Vitamine B1 50 mg » và « Vitamine C 500mg cho mẹ cô dùng mỗi ngày 1-2 viên mỗi thứ.Cho dùng thêm « Tricalcine » càng tốt. Nhưng thứ thuốc bổ quí nhất có lẽ là sự hoan hỷ trong lòng khi thấy con cái ngoan ngoãn, chăm chỉ, biết vâng lời và chịu ý mẹ...

2) Cô cố gắng rồi, chúng tôi sẽ giúp.

— Bạn Đinh Quy, ở Saigon

1) Đã rõ.

2) Có lẽ tại trời nóng và trong người mệt mỏi.

3) Nên đi chụp phổi ở Trung tâm BaLiao, đường Nguyễn thiện Thuật, số 359-361, Sg. Không mất tiền.

CHUYỆN LẠ THẾ GIỚI

Chó và mèo truyền bịnh ung thư

(REUTER) 28-3. Hôm qua bác sĩ Mushari Shinshin,một chuyên viên về ung thư cho bay bịnh ung thư ở các thú vật gồm cả chó và mèo có thể là nguyên do bất ngờ truyền bịnh cho con người.

Các độc tố này có thể từ các ung nhọt ung thư của súc vật truyền sang cho người ta.

TÂM TÌNH HẢI CẨU

BỔ THẬN HOÀN số 2

Trị MỎNG TINH, DI TINH, HƯỚT TINH, THANH PHẾ, BỔ THẬN, BỔI TINH và BỔI BỔ SỨC LỰC.

Có 2 loại : bọnh mật và viên đen, đông giá. Nhà thuốc Bắc nào cũng có bán.

VỘ VĂN VĂN Dược Phòng 210-211 Nguyễn thái Học Saigon Kiểm nhận BYT số 135/24-7-62

SỞI ĐẬU
(Ban Trái)

Đến nơi chuyên môn điều trị sẽ được mau lành

Nhà thuốc THANH-XA

Chuyên chữa bịnh trẻ con, trước ở Hàng Thiếc Hanoi, ngoài 30 năm danh tiếng, nay ở 26 Ngô tùng Châu Saigon. Cần trẻ 2 con trai. Ban trái mọi mọc uống thuốc số 34. Gốc bịnh con lại, bay sinh chứng nay tật khác uống thuốc số 35.

— Đại lý :
Nhatrang : 5 Nguyễn Hoàng.
Huế : 18 Mai thúc Loan.
Dalat : 3 Duy Tân.
Danang : 7 Hàng Vương và 41 Khải Định
Phanthiết: 119 Lý thường Kiệt
Quinhon : 43, 47 Võ Tánh
K.N. số 322 21-8-62.

BẠCH-ĐỘI !

Chuyên trị Bạch-Đới (khí hư) mới phát hoặc bịnh nặng nề lâu năm.

NỮ-ĐỘI-HOÀN

Dược phẩm thuốc 30 năm kinh nghiệm của nhà thuốc TRƯƠNG-CÔNG-SƠN 380 / 18 Công-lý Saigon.
K. N. 340-28-8-62

Đàn NGANG Cung

Vụ án bạc tình

Tin báo: Hai đôi trong trăng một nữ sinh, một công chức bị tống giam.

Tân tình làm sao, gió quả chăng !
Khiến « em » mê mẩn, «buột» giây lưng.
Thủ khoa « đầu hớn kỳ thi tuyển,
Chốc chốn về tay « cầu » lấy lưng.

☆

Nhưng lời hứa hẹn mới du dương :
Men rượu duyên tình mới ngát hương.
Bên suối, xây lâu, cùng chúa ngự,
Trăm năm, hòa khúc nhạc yêu đương...

☆

Nữ sinh đệ lục, tuổi ngây thơ,
Ấp ủ hồn tình «mộng với « mơ »...
Bể ái, nguồn ân hằng khát vọng,
Bến tay, « hoàng tử » đợi bao giờ,

☆

Duyên trao, tình tặng rất mê ly,
Mấy lúc cô em bụng... « phát phì »
Vội chuyển « khối tình » qua phố lạ,
Đỉnh nhờ «thánh được» giải cơn nguy.

☆

Mộng vỡ, thì em cũng «vỡ chum»
Về nhà cha mẹ mới lâm um
Anh chàng họ sở « rong » thuyền khác,
« Gán » đợi thằng em một cái « bùm ».

(Xem tiếp trang 4)

ĐAU GAN, RUỘT, BAO TỬ
TIM THẬN, PHỔI YẾU HO LAO, KINH NGUYỆT KHÔNG ĐỀU XÍCH BẠCH ĐẠI HẠ, ĐỀN NGƯ ĐIỀU TRỊ SẼ ĐƯỢC MAU LÀNH
Nhà thuốc BƯỚM VÀNG
lâu năm kinh nghiệm, trước ở Haiphong nay ở : 19-b đường Nga Tăng Châu, Saigon
Kn. B.Y.T. số 642 — 11-1-63

ĐỂ TRỊ MỘT CÁCH MẠNH LẸ
những bịnh
● CÚM
● NHỨC ĐẦU
● CẢM MẠO
● NÓNG LẠNH
luôn luôn nhớ dùng
Cortal
MAU LẸ • CÔNG HIỆU • CHẮC CHẮN
30/BYT/DCDP — 7-7-60

Bán giá đặc biệt :
MÁY ẢNH
o đủ các kiểu
o đủ các cỡ
6X9 6X6
Từ kiểu nhỏ siêu lớn bằng bao diêm cho Trẻ Em (Giá 175đ.) đến kiểu lớn cỡ 9X12 cho nhà nghề...
HẠ-LONG
73 đường Pasteur Saigon
(gần Cinéma Casino)
24X36 Ông Nhân

THƯỚC HO GÀ "HỒNG-NGUYÊN"
Trẻ em mắc bịnh Ho Gà, Ho Tra Tai, đó mặt ho ra thật nhiều.
Bình minh, đêm tối buồn chiều.
Tưng cơn rú-rượi bao nhiêu hãi dồn
Hồng-Nguyên thuốc đỡ sớm sớm
To ngay chẳng bịnh, nở rộng thông mũi
Các hiệu thuốc Bắc nhà THƯỚC HỒNG-NGUYÊN bán khắp nơi
K. N. BYT số 232, ngày 4-6-62

Giấy phép Bộ Quốc Gia Giáo Dục số 2531 KTHV/KHT/M
Tư-Thục Kế-Toán Bửu-Đăng
154A Đại lộ Hàm Nghi — Saigon
Chỉ chuyên chế dạy 1 năm Kế Toán. Hiệu trưởng : G.S. Bửu Đăng đích thân chỉ dẫn suốt khóa học 4 tháng. Học viên được bảo đảm vinh viễn và kỹ thuật chuyên môn.
2 Lớp mới | 1 học sáng 14-3-1963. | 1 học tối 14-3-1963
Bản trường có mở phòng riêng nhận giờ rảnh kế toán hợp pháp cho các doanh thương, các Công Ty và nhận giới thiệu những Kế toán viên giỏi và đức hạnh do trường bảo đảm và chuyên môn.

Đi xem «Thầy Tiên» cho thuốc

● Lá cây, rễ cây đủ các thứ, 20 đồng một gánh, bốm nhỏ phơi khô sao chín rồi bốc cho con bệnh uống, mỗi ngày thu 3.000 đồng.

● « Thầy Tiên » nói với chúng tôi : — Sở dĩ tôi biết căn bệnh của mỗi người là do một sự linh thiêng không thể nói được, còn về thuốc thì tất cả các loại cây lá trên rừng đều làm thuốc được !

Điều tra nhanh của HƯƠNG NHÂN, Thông tin viên Nhật báo Tự Do Quảng Tín

QUẢNG TÍN 22-3-1963.— Từ một tuần nay, đi đâu đâu cũng nghe người ta đồn về tài cho thuốc của một ông Thầy Tiên (?). Đồng bào bàn tán : «Ông Thầy Tiên chuyên cho bệnh nhân uống toàn rễ cây và lá lấy từ trên rừng về và mọi con bịnh đều uống khỏi cả !»

Dư luận trên không phải chỉ bộc phát một vài nơi gần chỗ ông thầy này ở mà lan rộng ra nhiều nơi như Duy Xuyên, Quế sơn, Điện bàn và Đại lộc (thuộc Quảng nam), Thanh khê Đông giang (Đà Nẵng), Tam kỳ, Thăng bình, Tiên phước và Hiệp đức (Quảng tín),những nơi nầy đều có người cất công ra đi xin thuốc tại nhà « Thầy Tiên ».

Thầy Tiên thuốc Thánh

Ngày 18-3-63, cố dịp đi trên xe đò từ Đà Nẵng vào, chúng tôi nghe các hành khách trên xe bàn khảo nhau về tài cho thuốc của ông Thầy nọ. Trong câu chuyện họ còn thán thánh hoá con người phép dược người ta bàn tán đến trong mấy tuần nay ấy. Họ cho biết : Ông ta cho thuốc «thần tiên» lắm.

Chúng tôi tìm đến tận nơi

Ngày 21-3-63 tôi lên đường đi tìm ông ở tại Thôn 4 thuộc Xã Bình Nam, quận Thăng Bình Quảng Tín (cách quận lỵ 18cs về hướng đông nam). Chúng tôi đáp xe đò từ Tam Kỳ ra đến Quán Gò (dọc theo quốc lộ 1) rồi từ Quán Gò phải từng xe đạp theo đường ruộng đến nhà ông Thầy Tiên(?) no khoảng 3cs.

Vừa xuống xe đò, tôi rất ngạc nhiên. Dọc theo con đường ruộng dẫn xuống nhà «Thầy Tiên» đông bao lũ lượt kéo nhau đi như một ngày hội, ông già cô, bà lão cả, trẻ cả, nghĩa là đủ hạng tuổi và đủ hạng người. Gần đến nơi hỏi ra mới biết rằng họ đi «Xin thuốc Tiên». Người nào người nấy mỗi hồi nhuốc nhịa, trông vất vả lắm. Thế mà họ vẫn vui vẻ vừa đi vừa chuyện trò. Họ từ các Quận Duy xuyên, Quế sơn đến.

Chúng tôi nhập đoàn xin thuốc ấy. Đến nơi chúng tôi chánh trú quán Xã Bình Nam quận Thăng bình Quảng Tín, có vợ và 4 con đều có gia thất cả. Nhà ông ta là một nhà trệt 3 gian lâm theo lối cổ, ở gần chợ Bình Nam.

Công đồng Lương tướng !

Lúc đến gần nhà ông, chúng tôi tưởng như phía trước đang có một đám hội hề hoặc giỗ quảy gì, Tiếng đao rựa bầm trên thớt nghe chát chúa. Đám đông chen lấn nhau dứng chật cả ngôi nhà 3 gian ra đến ngoài sân. Trên sân phơi ngổn ngang và la liệt những tế và lá cây đề loại đủ cỡ : lại thêm 2,3 cô gái đang ngồi bàn nhỏ từng nhánh cây và ngọn lá.

Chúng tôi tiến vào gian nhà bên trái,nhưng không chen vào được đã thấy tân mặt ông «Thầy Tiên» vì lẽ quá nhiều người vây quanh một tấc phân vuông che kín cả ông Thầy.

Chen chúc hồi lâu chúng tôi mới tiện vào bộ phản. Mắt tôi dán ngay trên một tờ giấy đỏ khuôn khổ chừng 40 phân x 15 phân, viết 4 đại - tự Hán «*CÔNG ĐỒNG LƯƠNG TƯỚNG*». Dưới hàng chữ lớn ấy có thêm hai chữ nhỏ : «*Kính lập*». Tấm giấy treo ngay trước mặt các người xin khước đứng và cũng đối diện với «Thầy Tiên» đang ngồi cho thuốc.

Ngoài ra trên bộ phản vẫn ấy còn có 2 thanh niên và 1 em nhỏ đang ngồi gói thuốc trao cho người xin. Riêng «Thầy Tiên» thì ngồi chỉ dẫn cho các bệnh nhân hoặc người nhà bệnh nhân đến xin thuốc. Ông cho biết mỗi thang thuốc sắc còn lại bao nhiêu phần và uống như thế nào.

Người tầm thước, lưng hơi còng, mặc một quần dài trắng đã ngã mầu chiếc áo cụt đen. «Thầy Tiên» không có gì đạo mạo mà rõ ra là một nông dân già có bộ mặt hiền lành. Tiên phân bày là liệt những gói thuốc đã gói sẵn. Thuốc là những rễ cây và lá cây bằm nhỏ đủ các loại trộn lộn sau khi phơi khô rồi đem sao chín, xong mới gói lại thành gói. Thuốc đựng trong một chiếc thúng to. Trước mặt ông còn một cái ky nhỏ để vài chai rượu của khách hàng và tiền cũng. Tấm phản ông ngồi thuộc gian bảo trái, giữa có bàn thờ như bàn thờ tổ tiên, hương đèn đang cháy nghi ngút, hoa quả bày la liệt.

Một thúng lá chữa mọi thứ bệnh tật

Cách cho thuốc và nghe kể bệnh của Thầy Tiên thật nhân hậu. Ông không phải suy nghĩ gì. Sau khi nghe kể bệnh, ông lấy thuốc đã gói sẵn trao cho. Bất cứ chứng bệnh gì ông đều cho chỉ một thứ thuốc bốc bừa trong chiếc thúng to trước ấy. Ông tự tay trao thuốc và tự tay nhận tiền của thân chủ trao.

Con bệnh đến xin thuốc gồm đủ giới, đủ lứa tuổi và người mạnh khoẻ có người đau ốm cả. Trong số nầy cũng có một vài người mặc quần phục. Số người đến xin thuốc ngày 21-3-63 phần đông là người thuộc quận Duy xuyên, thứ đến Quế sơn (Quảng nam) rồi Tam kỳ, Thăng bình (Quảng tín).

Đợi người ra về bớt, chúng tôi đến xin ông đánh cho ít phút để hỏi thăm ông về các loại cây lá trên rừng đem về.

Ông cho biết : Bất cứ loại lá cây gì ông cũng cho người bệnh uống cả. Lá đó do đồng bào chung quanh đi hái trên rừng hoặc ngoài vườn đem đến bán cho ông. Mỗi một gánh ông trả 20đ, sau đó ông cho người nhà hoặc mấy cô gái đến xin thuốc bằm mỏn các loại cây lá ấy ra, đem phơi khô và sao chín trước khi gói sẵn từng gói.

Chúng tôi có hỏi :

— Thưa cụ cần cứ vào đâu mà cụ biết căn bệnh của mỗi bệnh nhân ? vào những loại cây lá nào dùng làm thuốc được?

Ông ta trả lời :

Sở dĩ tôi biết căn bệnh của mỗi bệnh nhân là do một sự linh thiêng không thể nói được, còn về thuốc thì tất cả các loại cây lá trên rừng đều làm thuốc được cả.

Ông cho biết thêm. Những người mắc bệnh sau khi uống thuốc ông đã lành và hiện đang đến lễ vật đến tạ ơi nhà.

Tôi quay sang bạn phái và thấy có 6, 7 người đàn bà có, dân ông có,đang bưng mâm đựng hoa quả, rượu bánh, hương đèn, đang đợi cho ông thì phải. Hỏi những người nầy thì họ chỉ biết họ đem lễ vật đến tạ « Thầy Tiên ».

(Một tiếp)

Chợ phiên Khám Chiến lược Đô Thành sẽ mở cửa 1-5-1963, tại Trung Tâm sinh hoạt Thanh niên (105, trên đại lộ Đồng Khánh Cholon).

Tham dự chợ phiên Khám Chiến lược Đô Thành, góp công vào việc xây dựng Khám Chiến lược Đô Thành.

Hãy đọc Tự Do

« Có một điểm mà Thao Trường đã cố gắng được là ý chí đáng kể của nghệ thuật và thực chất tự nhất thời mà nhiều người cần cần mắc phải. Đối với người làm Văn nghệ, cái làm cho thấc mắc có rung động là không vì ở của con người mà chỉ độ nọ, hoàn cảnh kẹt chỉ là những địa chỉ của người Ông rất, nhận định, bày tỏ và hành xực những giá trị nhân loại, nhân đánh quyền sống của con người ».
Trần Jây là một cảm nghĩ của NGUYỄN VĂN TRUNG »

THỬ LỬA
tuyển tập 13 sáng tác ngắn của THAO THƯƠNG,
do Cơ Sở Báo Chí và Xuất Bản TỰ DO
vừa mới ấn hành. Sách dày 145 trang, giá bán : 25đ.

ĐỒNG HỒ HIỆU
SIGMA
THỤY-SĨ
KIỂU MỚI
MỎNG ĐẸP
DÙNG BỀN
GIÁ RẺ
Người Mỹ ngỏi hoa tiền lên không gian theo ý định
Là nhờ dùng đồng hồ SIGMA
CÓ BÁN KHẮP NƠI
Tổng nhất hành hãng LẬP-HƯNG
96, LÊ-LỢI. SAIGON. TEL: 20.333

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Tự Do

Số 1.813— CHỦ NHẬT 31-3-63 TRANG 4

Thơ và Thi-nhân

(Tiếp theo trang 3)

Xa thăm thăm mấy ngàn năm Việt Sử
Rọi về tia mắt tiên nhân,
Thiều tàn khoảnh khắc bao do dự
Cỏ đến thép vô danh cũng rực ánh gươm thần.
Sát cánh vua cùng dân
Chung lòng tướng vỡ quân
Phá cường địch cứ ai sầu chủ
Báo hoàng ân là báo quốc ân
Trăm họ chẳng ai còn lưỡng lự
Sông núi nào riêng một họ Trần...!
Bình Than lại nhỏ phong vân
Quốc gươm tiết chế hoa lần trao tay.

Lời Đại Vương truyền nín cỏ cây
Ba quân hào khí ngất tầng mây.
Vụt ngàn tướng lệnh, vươn mình thét ;
Sông Bạch Đằng tối có một đêm !
Hán Hà cũng đến chôn thây
Trước sau mấy khúc sông này mà thôi...

Triều non bạc lẫm ngồi giữ lịch sử
Và xuống ngôi thao lệnh Đại Vương truyền.
Nước rút đi như ngàn vạn mũi tên
Lấy Đông Hải làm bia nhâm bắn tới.
Một âm hiệu ; Kình nghê vừa mắc lưới
Thuyền vương sự liền quột khắt tranh phong.
Tay chèo nổi ngược cơn giông
Tiếng hô « Sát Thát ! » vang sông ngập bờ.
Duyên giang một giải
Lan cũng phất cờ,
Mùa xuân gần cuối
Vần sông bay hoa.
Ngang trời động sấm tháng ba
Dọc sông chớp giật sáng lòa gươm đao...
Cùng nơi đây Bạch Đằng Giang một khúc
Ngô Vương từng chém Hoằng Thao.
Giỏ máy thôi thúc
Quân quại ba đào,
Chợt tướng niệm mảu công sôi sục
Tình thân quyết thắng bốc lên cao...
Thế phân công làm giộc dỡ nên xao
Chúng hoảng hốt vội thu quân về thượng lưu sông Bạch.
Nhưng số phận Hưng Nô người phương Nam đã vạch

Hợt ai bằng giáo sắt cắm ngang sông.
Đầy trường giang là cọc ở mặt bàn chông
Nằm đợi sẵn khi thủy triều xuống thấp.
Đoàn thuyền giặc lũ quay bỉ xô nghiêng lập xấp
Bị xé ra từng mảnh vỡ tan thây.

Giữa lửa rừng thiêng mỗ vuốt tung mây
Quân tiếp ứng của Vương sư ào xuất trận.
Vô Hưng ĐạoĐại Vương Trần Quốc Tuấn
Hiện ra như một vị thần linh ;
Khoảnh khắc trên sóng bột sóng lênh...

Thế là đã nơi nơi bỏ xác
Lơ con nuông của trời sa mạc
Khắp Á, Âu từng vạn lý trương chinh,
Bọn chúng ngỏ đâu một sớm cối ly Minh
Thân bách chiến bỗng quay về hợt cát ;
Trôi theo sóng cả tiếng tàn nói Thát Đát
Cả giấc mơ xâm lược Chúa Hồ Nguyên.

Chàm thích tay ai nét đa huyền
Ngọn trào phun máu sắc tươi duyên
Chàm xanh máu đỏ nền sông trắng
Bức vẽ Bông A vạn cả truyền...

Ầy ơi qua chốn giang biên
Khói đầy khoang, giáo sáu miên lạnh lùng
Tiếng kinh vang dợt sóng rung
Có nghe chăng, có thẹn cùng người xưa ?
Riêng ai nước cũ mây mờ
«Thái bình điển yến» cầu thơ lẻ nhoà.
Tháng Giêng kỷ niệm Bông Ba
Sông Bạch Đằng kỷ niệm tháng Ba... mây làn !
Đâu mùa xuân cuối mùa xuân
Cành tay đề Nguyễn vương Trần nào ai...!

VÔ-HOÀNG-CHƯƠNG

Sài đô, tháng kỷ niệm chiến công
của HƯNG ĐẠO ĐẠI VƯƠNG
Tây - lịch 1963

CÙNG CÁC BẠN THƠ

Mỗi lần gửi, yêu cầu các bạn chỉ nên gửi đến 3 bài thơ là nhiều nhất.—BanTRƯỜNG ANH: Cho biết tin về thi tập MƯA ĐÊM NAY sửa lại lần trót đã xong chưa.

Đàn ngang cung

(Tiếp theo trang 2)

Sự thề đem ra chân pháp định,
Ba tòa quan lớn xét công minh,
Can «nhân» quả thực «vô nhân đạo»,
Làm hại đời hoa, đáng ngục hình.

CÀ TÊU (Bình Hòa)

HỘP THƠ ĐÀN NGANG CUNG

BÀI NHẬN ĐƯỢC TRONG TUẦN : «Chiều hàn mạc», «Lá cờ mới», «Lên trời bắn cáo» của Thụ Trên. «Công ơn, cảng nhớ» «Tại sao hàm lạnh», «Lạnh ngày, nhớ bạn», «Sáng sáng lên» của DuyNhiên. «Công phất cờ», «Trở gây cầu», «Tâm vi thương sách» của Văn Lang. «Rừng quá xét» «Nghĩ chi tên thơ», «Thế lại nên thơ» của Hoàng kim Hà. «Thương em quá xét» «Thành hoài lê thường» của Việt Thu. «Hãy chống mình» của Lương Nhân. «Chuyện người đời», «Duyên can bạc» của Lê Vũ. «Tâm sao giữ vậy ?», «Thật !», «Du dương quá !» của Hoi Tiêu. «Hết thời gian mất», «Rồi ra bích» của Văn Sắc. «Ngày thu từ sách ghi chép», «Vườn thơ ba nhiêu», «Nylon tung» của Thập Tam Lang». «Sai gây lắm», «Sự dối», «Trích lý», «Nghệ thuật» của Ng.l. «Clam» của Việt Ly. «Câu chuyện văn chương» «Im nốn đi» của Lang Ninh. «Lính đưa lá phát» của Thế Quyền. «Gửi Hà Quảng» của Trần Ngọc Liên. «Mua giấy tự buộc» của Kiều Dưu Trang. «Hiểu hạ đem đưa hoài», «Chuốc lấm gì» của Minh Gia. «Lời chính phụ Vương» của T.T.L. «Thân lâu cực mười», «Nay đây hành đức có xương» của Việt Tân. «Chế rượu đuốc», «Đan cung thực lâu» của Tuấn Khanh. «Đường trăm ngàn ngày», «Đã nghe rồi», «Bết rồi, khó lắm, nói mãi» của Xích cước 16. Xin trân trọng cảm ơn các bạn.

Một vài ý nghĩ về vấn đề phê bình...

(Tiếp theo trang 3)

khác nhau, từ những khía cạnh thâm kín mà chỉ các nhà phê bình đập nát (1) mới tự thấy được trong lúc bộ thần thiên nhập định. Nhưng qua trung người ta đã đánh lớn sống,đã làm cho tác giả và độc giả bị lạc hướng giữa cái kiến phê bình đập nát với sự phê phán nghiêm khắc và thái độ trung thực trong việc xét ra cái tệ hại của 1 tác phẩm mà người phê bình văn nghệ chân chính cần phải có.

Cả lẽ không một người nào có lương tri mà không lấy làm quái gở khi thấy một trong những nguyên tắc của phê bình văn nghệ bị ngộ nhận như là một kiểu đập nát, đồng thời người ta cũng không thể nào không chán nản khi thấy phê bình theo cái kiểu bốc một tác gia hay một tác phẩm nào để đôi khi xuất hiện.

Sở dĩ nói đôi khi xuất hiện là vì xưa nay khen vẫn khó hơn chê, và đọc những câu chửi bới vần thích thú hơn là đọc những lời xưng tụng. Hơn thế nữa cái nghề văn chương là cái nghề ít có ai chịu nhường ai, nên những chuyện bốc một tác phẩm hay một tác giả rất được ưa tiện. Nghề là chuyện bốc một tác phẩm nào không phải là bỉ bịch, hoặc sau một cuộc hối lộ thì ít nhất cũng phải là người cùng trong môn phái.

Không biết rằng những nhà phê bình giàu lòng nghĩa hiệp, sau khi bốc một tác phẩm có nghĩ đến những câu nguyền rủa, mà chắc chắn không là độc giả sẽ đánh cho các vị đó, vì qua bài phê bình mà người ta đã bề cái lầm, vì yêu văn nghệ nên đã mất tơi mấy chục bạc giữa thời buổi khó khăn ấy.

Lẽ tất nhiên,cái trường hợp phung phí những lời khen ngợi cho một tác phẩm không nhất thiết là nhà phê bình có chủ ý bốc, mà là vì trên những khía cạnh nào đó, tác phẩm đã hợp với sở thích, hợp với khẩu vị của nhà phê bình. Và không bết rằng những nhà phê bình hào tâm nào đó có nghĩ đến chính tác giả một tác phẩm nào đó có thể phải đó mặt vì đã được bốc (1) bằng những lời khen quá đáng ?

Cho nên không có lý do mà một số người khen ngoan không nên những kết oán hay gây thù, không muốn bị độc giả nguyền rủa. đó là vững mặt,"nước số người khen ngoan đã mạnh dạn đi vào con đường thứ 3. Trên con đường thứ tạc nghệ sĩ tác gia rất được vững tâm vì tác phẩm đã được chuyển chở bằng những con ngựa giỏi hoặc những cái xe cải kín.Những nhà phê bình của con đường thứ ba đã giúp sức tác gia và độc giả đã trình bày cốt truyện có đủ cả đầu đuôi đã khơi lên nơm ba câu văn về hoặc một vài hình ảnh nổi ẩn, hoặc hối ẩm ở tại sao nhân vật A không yêu bằng say hơn nhân vật B. Thế là xong. Thế là đủ cả ưu lẫn khuyết, bởi vì bất cứ một tác phẩm nào được in ra đều là đã nhất cũng vẫn phải chứa đựng một hai ưu điểm nhỏ. Với con đường thứ ba và trên cái tam giác ba góc cân, người phê bình, tác giả và độc giả đều đồng ý bình phân. Đọc những bài nhà bình theo con đường thứ ba chắc chắn không sai sự nhức đầu hoặc phải nhọc công suy nghĩ. Riêng đối với một số độc giả những người chưa mua sách sau khi đọc bài tóm tắt cốt truyện và những lời phê bình chung, có thể đành tiền mua một cuốn sách mà mình chưa hề biết, hoặc đã đánh mua một tác phẩm sau, vì các phẩm mà nhà phê bình đang giới thiệu kia có điểm nào đáng đọc thì đã được nhà phê bình đọc giúp rồi.

Đối khi những bài phê bình theo kiểu thà tạc cho đem đến cho độc giả sự ngờ vực dần độ hoang mang vì, cái kiểu nói nước đôi, đánh bầu sang...ao làm cho độc giả ngẩn nghĩ không biết có nên bỏ mồm bỏ miệng để mua sách, hay là chỉ nên lũng kiếm ở nhà bạn quen để mượn xem thử tí. Người viết sách mất đáng tiền vì không dư tiền bạc, lại thêm lưới biếng nên đã bỏ qua một đôi tác phẩm đọc được, và mua đến khi tác phẩm sắp đem ra bán sau mới có dịp biết đến, chỉ vì có cái mẹ mắn đọc mấy bài phê bình vẽ thường vô phạt với những luận điểm gò ngoằn ngoèo. Ngôn ngữ phê bình qua con đường thứ ba đã biến trở thành một thứ ngôn ngữ khuôn sáo để xử dụng đối với bất cứ tác phẩm nào, sau khi đã được điểm xuyết bằng mấy danh tự nghĩa và cái tên tác phẩm.

Thế là nếu vẫn đề phê bình đập nát (1) và bốc (1) đã cất nát một tác phẩm văn nghệ ra từng mảnh, nhào nặn một tác phẩm văn nghệ trở nên một hình thù kỳ dị thì sự phê bình theo con đường thứ ba đã quét cho tác phẩm văn nghệ một màu trắng bệch. Tác phẩm văn nghệ ở con đường này đã có mười phần đặc sắc cũng đã được đóng gian hóa. Qua một đôi trang mênh danh là «Điểm sách », nó đã thua kém tất xa những câu chuyện vụn vặt lúc trà dư tửu hậu. và như vậy nó không thể cho là sự đúc kết của tình cảm và trí tuệ như các nhà phê bình bậc thầy hàng quan niệm.

Đến đây chắc chắn có người sẽ hỏi nên không đập nát không tăng bốc, không thù tạc thì vấn đề phê bình văn nghệ cần phải được đặt ra như thế nào ?

Sự thật, việc đặt ra vấn đề phê bình không phải chỉ là đòi hỏi của một người, hoặc một vài tác gia mà là sự đòi hỏi của đại đa số độc giả. Sự thật là đại đa số độc giả và những nhà văn có lương tâm đều mong mỏi có những cây bút phê bình có thẩm quyền và có sự tin cậy. Vậy nên người ta đã nghĩ đến những nhà phê bình hiểu về nghệ thuật và hiểu về phê bình.

Kẻ ra hiểu về nghệ thuật cũng đã khó và phải học hỏi nhiều. Nhưng thiết tưởng phê bình văn nghệ mà chỉ mới hiểu về nghệ thuật hoặc mới hiểu được một vài phương pháp, 1 vài quan niệm, một vài tiêu chuẩn thì chưa có thể làm trọn trách nhiệm một nhà phê bình được. Tại sao như vậy nếu không phải là vì một tác phẩm văn học, xứng đáng với ý nghĩa của nó, thì thường bao giờ cũng phản ánh những cái đúc kết của thời đại bao gồm nghệ thuật lịch sử, triết học, khoa học. Nhà phê bình muốn phân tích được đầy đủ cái hay cái đẹp, được vụ khuyết điểm của tác phẩm thì tất phải có một trình độ nào đó về lịch sử văn học và triết học về lịch sử văn học nước mình, lịch sử những nền văn học lớn trên thế giới và nếu không thấu triệt, không nắm vững thì cũng phải thái quát những vấn đề lý luận có bản của mỹ học.

Hơn thế nữa người viết phê bình lại phải đọc và hiểu những tác phẩm chính yếu của các văn hào xưa và nay.Cả hiểu biết thấu đáo các tác phẩm lớn xưa và nay, người viết phê bình mới rút ra từ đó những bài học, những kinh nghiệm bổ ích cho người sáng tác.đồng thời giúp cho độc giả có cơ hội để so sánh, đối chiếu.

Những hiểu về nghệ thuật, về lịch sử, về triết học hay thông kim bác cổ, quán triệt các vấn đề đi chăng nữa cũng chưa phải là nhà phê bình xứng đáng, vì phê bình hơn bao giờ hết đòi hỏi một sự sáng tạo. Vì chỉ có sự sáng tạo trong phê bình, người phê bình mới vận dụng được cái sắc bén của lý luận, hiện đại hóa kinh nghiệm người xưa giúp cho người ngày nay bồi dưỡng tài năng của họ.

Vì phê bình có sáng tạo nên phê bình chính là một nghệ thuật. Mà đã là một nghệ thuật nên nhất định phải có cá tính độc đáo. Như thế nghĩa là mỗi nhà phê bình cần phải có một phong cách riêng, ngoài tức cái văn hiến biết và kinh nghiệm riêng của mỗi người.

Như chúng ta đều biết các nhà phê bình bác thầy của phương Tây ở những thế kỷ trước đều mang mỗi người 1 vẻ. Mặc dầu là đều cùng viết về triết luận nhưng Boileau, Diderot, Taine đều cùng có những về nghiêm trang khác nhau. Các nhà phê bình cổ điển của Trung Hoa như Ban Cố, Lưu Hiệp cũng đều mỗi người một cách. Cũng bàn về cái hay; cái lạ, cái sâu sắc của Ly Tao, nhưng BanCố viết không giống như Lưu Hiệp.Cũng khengngời cái nghệ thuật độc đáo của Tư Mã Thiên, nhưng lời bàn của Tả Triệt đời Tống đã khác hẳn lời bàn của Hàn Dũ ở triều đại nhà Đường.

Thế thì ngoài bút phê bình không phải chỉ biết đưa theo một khía cạnh nhất định nào đó của tác phẩm, hoặc là ngòi bút nảy đưa theo ngòi bút kia. Người viết phê bình chính là kẻ truyền đạt và phát biểu ra cái mới.

Người viết phê bình chân chính không e sợ những lời chê trích mà chỉ sợ mình sai lầm. Phải biết rằng khi một nhà văn sáng tác nên một tác phẩm là kết quả của bao nhiêu công phu, bao nhiêu suy nghĩ khổ...ao, vậy nên người phê bình phân thân thái độ là đối với người phê bình phải lăng nghe ý kiến của độc giả, vì tuy độc giả không phải là nhà phê bình, nhưng rất có thể có những nhận xét xác đáng về một tác phẩm. Ý kiến của độc giả đã tiêu cực hay tích cực cũng có tác động phản ánh tâm trạng của thời đại giúp cho nhà phê bình đặt vấn đề lý luận chung.

Người phê bình chân chính không có quyền dành lạc hướng độc giả. Người phê bình không có quyền rời bỏ chân lý khách quan và phải có trách nhiệm trả lời rõ ràng và thẳng thắn câu hỏi: *tác phẩm có sống không? Có phản ánh đúng và sâu sắc cuộc sống và tâm tư của con người trong hàm quy luật của bút pháp? Những quy luật của bút pháp tức là hình thức của cái đẹp của nghệ thuật có đạt đến mức độ hoàn chỉnh không ?*

Tác phẩm nghệ thuật là một thế giới, một vũ trụ, một sinh mệnh nhỏ đã được bầm thụ, ấp nghén và sáng tạo với tất cả cố gắng, trí tuệ và tình yêu của con người. Nhưng mỗi thể loại cần phải được sang tác theo những luật tạc nêng biệt. Nhà phê bình chính là người có trách nhiệm bao vệ những luật lệ đó. Đối với mỗi cuốn sách thuyết, nhà phê bình phải tìm hiểu cách thức xử dụng nhân cốt miêu tả tính cách cho đến hệ cục cết truyện, sự xử dụng ngôn ngữ và hành văn. Đối với 1 tập thơ nhà phê bình phải phân tích thể loại, độ số âm hưởng tiết tấu và hình tượng ngôn ngữ mà người làm thơ xử dụng. Đối với một vở kịch người phê bình phải tìm hiểu xem vở kịch có đủ tính cách xung đột từ đông tác đối thoại đến lớp lang có đạt đến cao trào kịch tính không ?

Người phê bình cần phải biết phân tích, và phải biểu hai chữ phân tích không có nghĩa là bới lông tìm vết. Không nên tùy tiện bày đặt ra khuyết hướng xây, trường phải họ khi mà trên thực tế tác phẩm chưa từng phản ánh, chưa từng biểu hiện. Nhà phê bình không phải là người đeo sẵn mấtcái túi đựng thuốc đắng và cái túi chứa kẹo ngọt,để ghét ai thì đưa ngửa người ta ra mà đắc thuốc đắng vào cổ, còn ưa ai thì chìa kẹo ngọt ra mà hoan hỉ mời chào. Không được thiên vị bè nhóm, không được có thái độ hoặc nghĩ và bất công, có định kiến đối với tác phẩm vănnghệ. Có biết rõ thì mới nói, không biết rõ thì đừng nói. Nhà phê bình phải là kẻ đi tiên phong chứ không phải là kẻ đi dằng sau mà phụ hoạ.

Nói cụ thể hơn nữa thì *phê bình văn học có nhiệm vụ hướng dẫn quá trình phát triển của văn học.* Một nhà phê bình thật sự tách nhiệm, đã là người bạn thân và là người giúp đỡ nhà văn. Tuy nhiên cần phải vô tư và trung thực, nên dù trong bất cứ trường hợp nào, nhà phê bình lại cũng không được làm cho bậu vì làm trạng sư cho một nhóm nhà văn nào đó.

Khi phê bình đánh giá tác phẩm văn học mà có ý nâng lên một chút thì tức là gây tai họa cho giới văn học, có khi dẫn đến tình trạng làm cho người ta có quan niệm méo mó, lệch lạc về nghệ thuật, và những hiểu chuẩn chính của nghệ thuật. Phải biết rằng, dù là khen thông có mức độ, dù là đối với cuốn sách có giá trị nhất định đi nữa, thì sẽ gây tai hại cho nhà văn.

Không thể và không nên ngoan ngoãn tiếp nhận bất cứ mọi tác phẩm nào của mọi nhà văn chan tài. Cần phải nhận xét

Tại sao cuộc đình công...

(Tiếp theo trang 3)

lực lượng nguyên tử của Pháp cũng chỉ có thể bằng 2 phần 100 của Nga, nghĩa là không làm sứt mẻ được Nga mà còn làm cho nước Pháp bị nguy khốn thêm là khác. Mà nếu bỏ kế hoạch nguyên tử, thì Pháp sẽ bị gây vụn trước Anh, Mỹ và Âu châu.

Không thể cưỡng được mệnh Trời.

Theo báo Paris March,'công nhân mỏ Than đã được Trời ưa ! Nước Pháp vừa qua 1 cơn 'anh ghé gớm», kho than dự trữ đã bị sái gần hết, nên cuộc đình công hiện tại có bậu quá lớn lao nguy ! làm cho nhiều xí nghiệp phải kế tiếp nhau đóng cửa. Nghành kim khí bị đe dọa trầm trọng. Kinh tế lung lay tận gốc. Công nhân đòi tăng lương 11 phần trăm, và chỉ ngưng đình công khi nào thành công.

Chánh phủ không nhượng bộ thì nguy hiểm vô cùng. Mà nhượng bộ thì mất là phải bỏ kế hoạch nguyên tử hai là phải nhận tình trạng lạm phát vậy suy yếu trên trường kinh tế.Âu châu Giấc mộng Đại Âu châu của tướng De Gaulle có còn đứng được không, ta sẽ theo dõi hành động của ông đó biết.

NHỮNG VẤN ĐỀ GIÁO DỤC

THẮC MẮC của HỌC SINH TRƯỚC NHỮNG KỲ THI TỚI

Đề thi dài — Chương trình rút gọn khó hiểu — Vấn đề trình bầy đề giáo khoa

Các kỳ thi Trung học sắp đến, chúng tôi có đôi điều thắc mắc và nhận xét về lối thi mới bắt đầu áp dụng từ năm nay và đã được thể hiện đúng một số đề thi mẫu. Chúng tôi mong mỏi được giảng những thắc mắc và nhận xét ấy ngõ hầu giới hữu trách có xét đến và giải đáp cho chúng.

Kể ra, đến lúc này mà còn đưa thắc mắc ra như vậy, cũng «lỗi thời » quá ; nhưng thì mượn cớ hơn không. Vì lẽ những thắc mắc sau đây cũng không đám hướng về những đề hội quá lớn lao như mọi người được thấy nhiều lần đạo vừa qua : hoàn chỉ độ thi mới, rút bớt chương trình... Mà chúng chỉ thật là nhỏ bé nhưng chúng tối tin rằng rất cần thiết, không những cho chúng tôi, mà còn cho cả những sĩ cả liên quan đến mùa thi năm nay.

Chúng tôi xin vào đề ngay. Trước hết là những nhận xét thô thiển về các đề thi mẫu :

Đề thi dài hỏi một bài làm quá dài

Đây là những «đề giáo khoa»mà mỗi môn thi gồm 5 đề làm trong 1 giờ, trừ Công Dân 10 đề làm trong 2 giờ.

Chúng tôi nhận mạnh vào điểm «quá dài», chứ không phải là quá khó hay ngoài chương trình. Thật vậy, các đề giáo khoa đã dài hỏi một bài làm quá dài, nghĩa là một thời gian đề làm bài quá lớn, vượt xa thời hạn 1giờ đã định. Ta hãy xét vì dụ :

a) Triết học : ban Toán (B) đề giáo khoa số 4 :

«Chứng minh Toán thầy Tam Đoạn Luận thế nào ? »

Nếu chẳng tối thông lắm, thì đề là 1 đề « Luận » mất của kỳ thi Tú tài trong năm 1951. Như vậy bây giờ thí sinh sẽ phải làm thế nào, trong 1/5 giờ trước, một đề thi đã từng là 1 đề Luận với thời hạn 2 giờ. Dĩ nhiên là họ sẽ phải viết tắt xấu, và bài làm sẽ rất thiếu sót. Điều mà người học sinh có lương tâm cảm thấy không bằng lòng và giảm khảo có lương tâm phải bực mình, và ấn nhiên cái bực mình của vị giám khảo sẽ có 1 hậu quả mà ai cũng biết !

b) Toán học : ban B. tế thi II đề giáo khoa số 4 : «khảo sát sự biến thiên của hàm số $y = \frac{3x}{(x-2)^2}$ »

x2-2x-3

Đó là việc khảo sát 1 hàm số hữu tỉ một vấn đề không có trong chương trình đề thi, mà là của Đệ nhị và đã là đề giáo khoa với thời hạn 1 giờ, của nhiều kỳ thi Tú tài I Việt Nam và nhiều kỳ thi tú tài II Pháp, vì hàm số hữu tỉ là một phần của chương trình lớp Mathelem

Nhưng trước khi đám có nhận xét, chúng tôi thắc mắc đối chiếu vấn đề này : «khảo sát sự biến thiên hàm số » thì phải trình bày như thế nào? Sở dĩ 1 câu hỏi giáo khoa như trên, trông có vẻ ngăn ngủi, mà đã được làm đề giáo khoa của nhiều kỳ thi Tú tài I Việt Nam và Tú tài II Pháp, là vì trình bày câu hỏi đề tốn rất nhiều thì giờ, Vì khảo sát 1 hàm số là phải trình bày đủ 6 giai đoạn :1).hoàng xác định

2) Đạo hàm
3) Các trị số đặc biệt
4) Bảng biến thiên
5) Đồ thị
6) Kết luận

Mà đối với hàm số hữu tỉ thì 3 giai đoạn 2-3-4 và nhất là 5 tốn rất nhiều thì giờ. Chúng tôi thắc mắc là « khảo sát sự biến thiên hàm số ..» thì có phải về đường biến điển hay không? Nếu xem các sách «Đề giáo khoa Toán Tú thi» của các giáo sư như Phương Vân Phú hoặc *Mandielion*... thì « Khảo sát sự biến thiên » « khảo sát sự biến thiên và đường biến điển...» hoặc «Vẽ đường biến điển hàm số...» đều chỉ trình bày như nhau, nghĩa là phải qua đủ 6 giai đoạn nói trên, và công việc này thông thường chiếm mất một thời gian không dưới 1 giờ. Như vậy, ngày nay thí sinh sẽ phải xử sự làm sao trước 5 câu hỏi như thế trong 1/5 giờ ? Mọi người thừa biết với Toán học,thí sinh không thể viết vội vã, viết lọ lạ và thiếu sót như làm các bài «Coun» như Triết, Sử Địa... được ; như vậy chắc chắn họ sẽ thiếu giờ.

Cho nên chúng tôi muốn có một bài giải đáp của giới hữu trách về vấn đề này «Khảo sát sự biến thiên » của hàm số » thì có phải về đường biến điển hay không ? hay chỉ trình bày đến «hàng biến thiên»mà thôi ? Hoặc là ấn bất bỏ những đề giáo khoa tương tự và chúng đã đòi hỏi quá nhiều thì giờ của thí sinh, chúng đòi hỏi 1 thời gian vượt rất xa thời hạn 1/5 giờ cho mỗi câu, hơn nữa bài toán của tú tài II ban B trong đề thi mẫu ai cũng phải công nhận rằng chẳng phải dễ hơn những bài toán năm trước gì !

Đó chỉ là 2 ví dụ, không phải là điển hình, và vì nhỉ chính «để thi đó» bài quá nhiều thì giờ của thí sinh» rút từ đề thi mẫu. Có thể sẽ cũng tìm được nhiều ví dụ khác trong tập đề thi mẫu ấy những ví dụ cho hùng hồn hơn nhiều.

2) Chương trình rút gọn có nhiều điểm khó hiểu

Thật vậy chương trình rút gọn cho niên khóa 1962-1963 có nhiều điểm không được rõ rệt.

Bản về chương trình rút gọn chúng tôi không có ý yêu cầu được rút gọn chương trình ,hoặc gọn, mà đầu chương trình rút gọn cho niên khóa 1962-1963 trong tự với chương trình rút gọn của niên khóa 1961-62, niên khóa cho « chế độ thi cũ » ; trong đó vấn đề « gạo coun » không bị nhắn mạnh như tập vấn nay. Mà bản về chương trình đề gọn chúng tôi chỉ muốn được minh xác vài điểm không mấy rõ rệt trong chương trình ấy. Vì trong đó có nhiều từ ngữ và nhiều đoạn hạn chế bài học thật lỗ mỏ :

— «Học so lược» ; từ ngữ này khiến nhiều thí sinh bàng mang (Vì dụ : Sử Đệ nhất

(Xem tiếp trang 5)

LÁ THƯ TÂN-TÂY-LAN

(Tiếp theo trang 3)

«qui vị» ngồi cả ngày ở quanh hàng tôi trường (không biết đi làm gì) thì ở đây cũng có ý hệt như vậy. Sáng trưa hay chiều, lúc nào bạn cũng có thể thấy vài bộ mặt nhăng nhăng đứng ở cửa trường (cũngkhông biết đi làm gì !) Nếu ở Văn khoa bạn có thể sung sướng mà nói rằng Văn khoa gồm Lê Lợi Tự do gần cinéé thường trực thì ở Victoria, chỉ cần trên 157 (một trăm năm mươi bảy) bậc thang là bạn có thể xuống Willis Street hay Lambton-quay, thiên đường của những dân bát phố, và dĩ nhiên ở đó cũng có cả xinéé đúng bật như V.L, L.L ở Saigon. Nếu ở Văn khoa có những câu « mày ghi ghi chép chép » thì ở Victoria cũng có. Giờ đầu tiên thường chỉ là những lời cần dặn, bài nhập môn, sơng cũng có những vị chép như máy. Một giờ ở đây, khi chấm dứt chặt cuối đi — thì dụ : giảng sư vào muộn, những « cây quay » đặt những câu hỏi,khong ăn nhập vào bài v.v... sinh viên chỉ hợp thật sự chứng... bão

Ngồi tính nhẩm, bạn cũng thấy sinh viên ở đây học rất ít, và hầu hết đều mắc bệnh... lười. Mới năm học, bỗ những ngày nghỉ lâm cầm, họ chỉ học chừng bốn tháng. Giờ đầu tiên một sinh viên đã tâm sự với tôi :

« Trong tem đầu (tam dịch là tam cá nguyệt vì kỳ thực một tem không đủ ba tháng) tôi học không nổi vì còn sớm quá, tem thứ hai thì lạnh quá, và tem thứ ba thì... muộn quá».

Một sinh viên khác kể với tôi :

— «Trong tem đầu, tôi chơi nhiều hơn học, tem thứ hai tôi chơi nhiều bằng học và tem thứ ba thì tôi chơi ít hơn học. Con nghỉ hè thì tôi cố chẳng học được chữ nào cả.»

Sự thực thì tem đầu ít ai học nổi, vì các mục đu bỉ đã đến hết vào khoảng thời gian này. Sang đến tem thứ hai, họ bắt đầu học và đến tem thứ ba, đã có đạ hội vui đến đâu, cũng chẳng ai đi cả. Sinh viên ở đây học suốt từ đầu tháng,qua mùa đông đến cuối mùa xuân thì được nghỉ.

Orientation Week

(Tuần lễ định hướng)

Tuần đầu tiên ở đây hay bắt rứt tại đại học nào ở Tân tây Lan cũng mở đầu bằng một chương trình đu hí vì đại. Người ta gọi tuần này là Orientation week dịch nôm ra là tuần lễ định hướng» có lẽ người ta nghĩ là sau một kỳ nghỉ hè dài như giấc ngủ của Rip van Winkle cần phải trong trường có thích, chăng sinh viên trở về với thực tại mở ào vì những kỷ niệm trong dịp hè, người tacần phải định hướng cho họ. Kể ra ?ấp một con nghề cũngkhông khó bằng việc lôi các sinh viên vào việc trong tuần lễ đầu.

Trong tuần này, những hoạt động của sinh viên bắt đầu từ ngày khai giảng. Chương trình gồm hoạt động, ra mắt của các hội sinh viên, và đặc biệt là đạ hội được tổ chức liên miên suốt sáu ngày trong tuần lễ.

hoàn toàn thích đáng, không được đánhchỗ đại xá choanhững tác phẩm vừa thiếu tính chất xây dựng, vừa đi ngược lại những nguyên tắc thẩm mỹ.

Cần phải phân biệt cái gì là lớn lao và có tài đáng chú ý với những cái lố thời, bất thì phân biệtnghệ thuật chân chính với bắt cứ cái gì giả tạo, dù là giả tạo tinh vi đến đâu.

NGUYỄN-NGUYÊN

BÙI BẢO TRÚC
(Wellington, 14-3-1963)

đề giáo khoa số 4 :

«Chứng minh Toán thầy Tam Đoạn Luận thế nào ? »

Nếu chẳng tối thông lắm, thì đề là 1 đề « Luận » mất của kỳ thi Tú tài trong năm 1951. Như vậy bây giờ thí sinh sẽ phải làm thế nào, trong 1/5 giờ trước, một đề thi đã từng là 1 đề Luận với thời hạn 2 giờ. Dĩ nhiên là họ sẽ phải viết tắt xấu, và bài làm sẽ rất thiếu sót. Điều mà người học sinh có lương tâm cảm thấy không bằng lòng và giảm khảo có lương tâm phải bực mình, và ấn nhiên cái bực mình của vị giám khảo sẽ có 1 hậu quả mà ai cũng biết !

b) Toán học : ban B. tế thi II đề giáo khoa số 4 : «khảo sát sự biến thiên của hàm số $y = \frac{3x}{(x-2)^2}$ »

x2-2x-3

Đó là việc khảo sát 1 hàm số hữu tỉ một vấn đề không có trong chương trình đề thi, mà là của Đệ nhị và đã là đề giáo khoa với thời hạn 1 giờ, của nhiều kỳ thi Tú tài I Việt Nam và nhiều kỳ thi tú tài II Pháp, vì hàm số hữu tỉ là một phần của chương trình lớp Mathelem

Nhưng trước khi đám có nhận xét, chúng tôi thắc mắc đối chiếu vấn đề này : «khảo sát sự biến thiên hàm số » thì phải trình bày như thế nào? Sở dĩ 1 câu hỏi giáo khoa như trên, trông có vẻ ngăn ngủi, mà đã được làm đề giáo khoa của nhiều kỳ thi Tú tài I Việt Nam và Tú tài II Pháp, là vì trình bày câu hỏi đề tốn rất nhiều thì giờ, Vì khảo sát 1 hàm số là phải trình bày đủ 6 giai đoạn :1).hoàng xác định

2) Đạo hàm
3) Các trị số đặc biệt
4) Bảng biến thiên
5) Đồ thị
6) Kết luận

Mà đối với hàm số hữu tỉ thì 3 giai đoạn 2-3-4 và nhất là 5 tốn rất nhiều thì giờ. Chúng tôi thắc mắc là « khảo sát sự biến thiên hàm số ..» thì có phải về đường biến điển hay không? Nếu xem các sách «Đề giáo khoa Toán Tú thi» của các giáo sư như Phương Vân Phú hoặc *Mandielion*... thì « Khảo sát sự biến thiên » « khảo sát sự biến thiên và đường biến điển...» hoặc «Vẽ đường biến điển hàm số...» đều chỉ trình bày như nhau, nghĩa là phải qua đủ 6 giai đoạn nói trên, và công việc này thông thường chiếm mất một thời gian không dưới 1 giờ. Như vậy, ngày nay thí sinh sẽ phải xử sự làm sao trước 5 câu hỏi như thế trong 1/5 giờ ? Mọi người thừa biết với Toán học,thí sinh không thể viết vội vã, viết lọ lạ và thiếu sót như làm các bài «Coun» như Triết, Sử Địa... được ; như vậy chắc chắn họ sẽ thiếu giờ.

Cho nên chúng tôi muốn có một bài giải đáp của giới hữu trách về vấn đề này «Khảo sát sự biến thiên » của hàm số » thì có phải về đường biến điển hay không ? hay chỉ trình bày đến «hàng biến thiên»mà thôi ? Hoặc là ấn bất bỏ những đề giáo khoa tương tự và chúng đã đòi hỏi quá nhiều thì giờ của thí sinh, chúng đòi hỏi 1 thời gian vượt rất xa thời hạn 1/5 giờ cho mỗi câu, hơn nữa bài toán của tú tài II ban B trong đề thi mẫu ai cũng phải công nhận rằng chẳng phải dễ hơn những bài toán năm trước gì !

Đó chỉ là 2 ví dụ, không phải là điển hình, và vì nhỉ chính «để thi đó» bài quá nhiều thì giờ của thí sinh» rút từ đề thi mẫu. Có thể sẽ cũng tìm được nhiều ví dụ khác trong tập đề thi mẫu ấy những ví dụ cho hùng hồn hơn nhiều.

2) Chương trình rút gọn có nhiều điểm khó hiểu

Thật vậy chương trình rút gọn cho niên khóa 1962-1963 có nhiều điểm không được rõ rệt.

Bản về chương trình rút gọn chúng tôi không có ý yêu cầu được rút gọn chương trình ,hoặc gọn, mà đầu chương trình rút gọn cho niên khóa 1962-1963 trong tự với chương trình rút gọn của niên khóa 1961-62, niên khóa cho « chế độ thi cũ » ; trong đó vấn đề « gạo coun » không bị nhắn mạnh như tập vấn nay. Mà bản về chương trình đề gọn chúng tôi chỉ muốn được minh xác vài điểm không mấy rõ rệt trong chương trình ấy. Vì trong đó có nhiều từ ngữ và nhiều đoạn hạn chế bài học thật lỗ mỏ :

— «Học so lược» ; từ ngữ này khiến nhiều thí sinh bàng mang (Vì dụ : Sử Đệ nhất

TỰ DO
SỐ 1.013 — CHỦ NHẬT 31.3.63 TRANG 3

THƠ VÀ THI NHÂN

Bài Ca Sát Thát

(Kỷ niệm tháng Ba)

Đoàn người dựng cờ lên trong sa mạc
Cỏ một rừng gươm trên lưng ngựa trường thành.
Đoàn quân ấy từ phương Đông xuất phát
Lũ con nuông bắt trị của Trời Xanh.
Chỉ nhắp cỏ hơi men sung sát
Chỉ say sưa bằng những miếng giao tranh.
Nhằm hướng Phi châu
Ngựa vọt tới đâu là đời sống tan tành
Biển ngập máu cho mang tên Hồng Hải.

Cờ phất Âu châu
Ngựa dẫm tới đâu là xương phơi thịt dài
Biển đeo tang cho Hắc Hải ghi danh...
Như ngọn cuồng lưu, như cơn bão cát
Từ Mông Cổ Tân Cương đến Ba Tư Bách Đợt
Trở về Hoa Hạ Yên Kinh,
Lũ thiên kiêu từng Sắc chiến Tây chinh
Lũ nào đã một phương không xéo nát
Trời Nam riêng cối thanh binh.
Lũ nào đã chiếc ngai vai Thát Đát
Ba chân trời Đại Lực đứng chênh vênh.
Hay đâu :
Bắc phương vừa quẫy đuôi kình
Rồng thiêng sớm đã qua mình Nam phương.

Trần triều hai Thánh đã
Hưng Đạo một Đại vương.
Hội mỏ Diên Hồng, đất nước vang rền khí thế
Hịch truyền VạnKiếp, trời mây sáng rực vần chương.
Ý gửi từ muôn dặm, lệnh trao từ chín bệ
Thì rầm dậy giặc nhưc chưi cướp giáo giặc công dệ,
Đây cửa sông Hàm Tử bên đó Chương Dương
Nuốt sao Ngưu chẳng phải việc hoang đường.
Nam phương cường, Bắc phương cường ?
Máu đào loang sáng Phù lưng mây lồn !

Sét nổ trăm hơi ngọn ải Tần
Giang Hồi bốn tích lại ra quân.
Năm mươi vạn tinh binh ruồi ngựa
Trần xuống Thăng Long như cả một khu rừng bốc lửa
Nhưng «tay sắt» con nòi Thiết Mộc Chân.

Giặng Hồng Lạc giữa hai đường sinh tử
Trông lên sợi tơ buộc ngàn cân.
Chợt đâu đó xé rèm mây quả khứ

(Xem tiếp trang 4)

TẠI SAO CUỘC BÌNH CÔNG THƠ MỘ ĐƯỢNG RUNG CHUYỂN NƯỚC PHÁP

và đương phá tan toàn bộ chánh sách của De Gaulle ?

☆ Lực lượng nguyên tử riêng của De Gaulle, ưu-thế của Phéptrong Thị trường chung, và giấc mộng liên kết Âu-Châu đương đầu với Anh-Mỹ đều bị đe dọa sụp đổ...

☆ Tướng De Gaulle có kế hoạch nào để thoát hiểm ?

Cuộc đình công của công nhân hầm mỏ khi đất Pháp, cộng với các cuộc đình công luân chuyển của Hồi Xa, ex những cuộc đe dọa đình công của công chức đã lúc nên mặt biến cố trọng đại nhất trong đời chánh trị của De Gaulle, hay đúng ra là một sự thất bại lớn nhất. Trong bài này, chúng tôi xin nói rõ ai sao mà cuộc đình công đã đương phá chánh sách De Gaulle và có thể làm gãy gục tất cả kế sự của lãnh tụ tài sao của nước Pháp — so do đây, cách thấp sự thăng thăng hợp lý của mỗi số những lãnh tụ khi cùng kích De Gaulle. Báo Paris Match sẽ mô đã cùng nhận rằng cuộc đình công này đã trở nên biến cố trọng đại trong lịch sử Pháp dưới thời De Gaulle.

Những lực lượng đình công thuộc về Quốc gia...

Những lực lượng đình công gồm công nhân Hầm Mỏ (300 000 người), mỏ khí đốt Lacq, Ngành Hầm Mỏ, ngành khí đốt, ngành Hoả Xa, ngành luyện Kim, ngành xe điện ngầm, là những ngành đã được quốc hữu hoá. Kể như chánh phủ làm chủ nhân, và cũng nhân là người làm công.

Nội vụ không có điểm nào rõ rệt bằng điểm : công nhân mỏ đã khổ cực mà lương lại kém công nhân các xí nghiệp tư. Đã vậy, giá sinh hoạt lại đắt đỏ.

Nội dung cuộc tranh chấp

Công nhân đòi tăng lương 1 phần trăm.

Chánh phủ lúc đầu chỉ chấp nhận 4 phần trăm.

Sau cuộc điều tra, chánh phủ chấp nhận tăng lương đến 7,5 phần trăm, nhưng công nhân vẫn không chịu, cương kiên quyết đình công cho đến lúc thắng lợi.

Một sự kiện trầm trọng hơn nữa, là De Gaulle đã tỏ ra sai con oán ác độc nhất trong đời ông. Ông ưỡng lấy uy quyền chế ngự được dân, nên ông tung ra lệnh trưng dụng. Nhưng thợ cương quyết chống lại lề lối độc tài nên ông thất bại. Quyền uy của De Gaulle bị giảm sút. Nhưng không phải chỉ có vậy, việc có trầm trọng hơn.

Đi đến tình trạng suy sụp

Nếu tăng lương cho công nhân mỏ, thì chánh phủ sẽ phải tiêu tốn thêm rất nhiều.

Trong những năm trước, ngành Hầm Mỏ cũng như mấy ngành khác đều lỗ vốn, ngân sách vẫn phải trợ cấp bù đắp vào để giữ mức lương hiện tại. Nhưng nay lương phải tăng lên nữa, thì Chánh phủ lại càng phải bao tốn nữa. Theo chấp nhận của Chánh phủ, thì nếu tăng lương công nhân mỏ thì ngân sách sẽ phải chịu thêm 300 triệu quan mới.

Không những vậy, các ngành Hoả Xa, Khí đốt, luyện kim, v.v. cho đến công chức nữa cũng sẽ đòi thêm và chánh phủ phải thêm bằng mức lương bằng giữa các giới đó. Nghĩa là phải tiêu tốn một số tiền gấp gồm nữa. Và công quỹ có giới hạn, sẽ chịu không nổi. Khi ấy phải đi đến sự suy sụp.

Những hậu quả phải đến

Nếu phải tăng lương công nhân, thì chánh quyền phải tiêu thêm rất nhiều tiền nữa.

Không có tiền, đủ, chánh quyền sẽ bắt buộc phải làm các công việc này :

1) Tăng giá than, tăng giá khí đốt, tăng giá vé xe lửa, và tự nhiên chịu ảnh hưởng của những việc tăng đó, các hàng hóa lý nghệ tự nhiên phải tăng giá.

2) Đánh thuế thêm để có thêm tiền.

Hai việc đó đều có hậu quả ghê gớm.

Vì tăng lương lên, rồi lại đánh thuế nặng hơn và tăng giá hàng, thì sự thể không khác trước, mà lại bi đát vô kể, vì 2 lý do :

1) Đồng quan sẽ sụt giá, Tình trạng lạm phát bắt đầu.

2) Giá hàng hóa của Pháp đã cao lắm rồi, nay sẽ cao nữa, và sẽ bị kẹt lại, không thể bán được trong Thị trường Chung nữa (ao sánh với giá hàng của Mỹ chịu đủ thứ thuế mà vẫn rẻ hơn hàng Pháp nhiều).

Hậu quả bi đát ấy là sự sụp đổ của chánh sách De Gaulle, muốn kết khối Âu-châu, — hay (nói theo kiểu cốc lãnh tụ Âu Châu) là chánh sách thống trị Âu châu của De Gaulle phải bị sụp đổ.

Có một con đường khác

Con đường khác để giải quyết tình trạng ấy là rút bớt những chi phí, để có đủ tiền trợ cấp cho các xí nghiệp quốc hữu hóa để tăng lương công nhân mỏ khỏi phải đánh thuế thêm, khỏi phải tăng giá hàng, tăng vé xe lửa v.v...

Có đó là thì tiêu kế hoạch lập lực lượng nguyên tử riêng!

Cái đầu mối của tình trạng bi thảm của Pháp cũng tương tợ như ở Nga : là tiêu vào bom nguyên tử nhiều quá, đến nỗi lo cho dân chúng hết rồi. Cái bi đát ấy lại còn là chuyện hài hước nữa, đối với một số lãnh tụ cách mạng ở Pháp, là vì đau cổ, cổ gắng đến đâu, thì

(Xem tiếp trang 4)

Y HỌC VÀ ĐỜI SỐNG

CƠN BÃO TÌNH CẢM... và cắt bao tử

Bài của Bác sĩ HOÀNG XUÂN THẢO

Có là người ta đã lính cảm từ lâu rằng giữa những sự xáo loạn về tình trạng cảm xúc với hoạt động của bộ tiêu hóa có một mối tương quan mật thiết, bởi vậy cho nên mỗi khi có chuyện buồn phiền, giận dữ, sầu não, người ta thường kêu là nào là « đau lòng, nát ruột », não « tim gan, tim ruột », « tức mình, tức bụng » hay « đứt từng khúc ruột » hoặc « không cho bụng đẹ ». Tất cả những thành ngữ trên chứng tỏ rằng mỗi khi con người bị rối loạn về tình trạng cảm xúc, cái ấy tim của nó cho vang động lên dài thì không phải là chấm dứt, hay là nghẹn mà được.

Điều mà trước kia chúng ta chỉ có lính cảm, ngày nay đã được xác nhận bởi các thí nghiệm chính xác, rõ ràng và nhiều nhà sinh lý học đã công nhận rằng một số các chứng bệnh, như bệnh loét bao tử chẳng hạn, trong phần lớn các trường hợp là do những rối loạn về tình trạng cảm xúc gây ra.

☆

Mitteiman và Wolf quan sát và nghiệm rằng khi một người cảm hờn hay giận dữ thì lượng acit (Cl H) tiết ra trong dịch vị sẽ tăng lên rất nhiều, đồng thời dạ dày co bóp nhanh hơn, mạnh hơn và cái mảng nhầy che phủ mặt trong dạ dày bị sưng đỏ lên vì tự huyết ! Tất cả các hiện tượng trên xảy ra giống hệt như trường hợp một người bị loét bao tử lên cơn đau vậy.

Các bạn hẳn đều có đôi lúc giận dữ, mặt đỏ tía tai. Cái dạ dày cũng vậy, những lúc đó, máu tự lại lên cái mảng nhầy sưng đỏ lên như ngoài mặt vậy, song cái mảng nhầy thì mỏng manh hơn, dễ bị hư hại hơn, và tội nghiệp nó nhiều khi thường tóm máu ra thành một vết thương vì bị sốt ăn mòn đi.

Vết thương nhỏ bé không đáng kể, nhưng nếu bạn luôn luôn nổi giận, nó sẽ loang rộng ra thành 1 cái ung loét và làm bạn đau đớn, khổ sở trong thời gian chừng 2, 3 tuần lễ.

Nhưng rồi mọi sự đều lại vào đấy, vết loét có vẻ lành lại, cơn đau lắng dịu rồi biến mất hẳn cho tới 1 ngày đẹp trời nào đó, bỗng tái phát trở lại rồi lại biến đi, rồi lại tái phát và cứ tiếp tục luôn quanh như thế mãi. Mối lần cơn bệnh tái phát như vậy thường là trùng hợp với một sự rối loạn sâu xa về cảm xúc khiến mình hụt, hoặc thất thần.

Harvey Cushing cũng nhận thấy khi ông kích thích «tăng thị giác» của một con vật, nghĩa là trung khu thần kinh chi huy và điều khiển các tình trạng cảm xúc thì các hiện tượng kể trên cũng xảy ra ở dạ dày con vật giống hệt vậy.

Mặt điểm đáng lưu ý khác nữa là khi tâm hồn ta bị sao động mạnh bởi một cơn bão tình cảm thì tự nhiên bị rối loạn về cơ năng tiêu hóa, ăn uống chó tiêu mất ngon, đầy bụng.

Theo bác sĩ Walter Alvarez đã nhận xét trong 15.000 người như vậy thì có tới 1/5 là những người mắc bệnh loét bao tử và ông cho rằng chúng khó tiêu chỉ là gai đoạn đầu dẫn tới bệnh loét bao tử thực thụ.

☆

Hạng người nào thường hay bị loét bao tử? Theo các nhà phân tâm học, đó là người luôn luôn có khát vọng « thành công » thích được đề cao hơn được người khác ca ngợi, do đó có người đã nói « cái bao tử bị loét là cái giá để trả sự thành công ».

Tại sao họ lại bị ám ảnh bởi sự thành công ? Các nhà phân tâm học trả lời, đó là người thường có ít nhiều bất mãn đối với sở hữu trong phạm vi đời sống tình cảm, hoặc là thuở ấu thời đã thiếu thốn tình thương của cha mẹ, anh em ; hoặc là trong thời gian cấp sách tới trường đã bị bạn bè ghét bỏ; hoặc là trong sự giao tiếp hàng ngày đã không gặp được thiện cảm với mọi người, cho nên họ cần phải tìm cách phát triển cái năng lực của họ để đạt được thành công và vinh dự, ngõ hầu có thể bù đắp lại sự thiếu thốn về tình cảm, vinh dự, hoặc là đem đau thường tái phát với những lý do đài khi rất lạ lùng : có thể là thất tình, là trí tuệ ép phế bỏng, có thể là bị thua một trận đấu thể thao, một cuộc bút chiến, một vấn đề, một thế cờ vv...

Mỗi lần thất bại, cái giận dữ lại tiêm tăng ngầm ngầm ăn sâu vào trong và tân phá lớp mảng nhầy che chở dạ dày, kết quả là vết loét mỗi ngày mỗi sâu rộng thêm.

★

Hẳn là có bạn sẽ không tin rằng các chứng bệnh khó tiêu hay loét bao tử lại là hậu quả của những cơn bão tình cảm.

Tuy nhiên có điều chắc chắn là trong vấn đề trị liệu nếu ta không chú ý tới khía cạnh tình cảm thì không thể nào chữa được bệnh loét cả.

Mặc dầu là ăn uống kiêng khem, mặc dầu là nghỉ ngơi hoàn toàn, cái vết thương ở dạ dày sẽ mãi mãi còn đó nếu các cơn bão tình cảm còn tiếp diễn.

Muốn chữa tuyệt bệnh chỉ có một cách là bệnh nhân phải chống ý thức được nguyên nhân đã xảy ra các trận bão đó và tìm cách giải quyết vấn đề một cách dứt khoát, để có lợi hay bất lợi cho mình.

LÁ THƯ TÂN TÁI VIỆN

Những mẩu chuyện đáng ghi

BÊN LỀ NGÀY KHAI GIẢNG Ở ĐẠI-HỌC VICTORIA

Vài nét về đời sống thật của sinh viên — Tuần lễ định hướng... với những cuộc vui chơi — Thế giới của Đại học Vic — Chuyện học...

Bài của RÙI-BÁO-TRÚC

Trong khi ở bên nhà sinh viên nào soạn nghỉ hè thì ở Tân Tây Lan sinh viên lại sửa soạn nhập học. Và đầu hè ở nhà lại chính là đầu Thu ở bán đảo ! Nếu những ngày cuối tháng chót nhớ Thanh Tịnh đến những kỷ niệm của bồi trường thì ở đây, những ngày đầu thu lại là những ngày đáng ghi nhớ nhất của sinh viên Victoria. Tuần lễ định hướng và đăng ký cho sinh viên mới mở cửa... Wellington đã bắt đầu thay áo. Cũng một lớp các sinh viên Victoria khác với chiếc veste xanh lá cây đã nhập trường.

Buổi sáng ngày 3 tháng 3 năm 1963, những chuyến cable-car vận 1 ách từ Lambton quay lên đồi Kelburn như vội và thêm vì trong đêm khuya khẩn, người ta điền đã một đến Victoria : từ những nơi sinh viên gọi là trong trong chiếc xe nhỏ hay những chiếc xe đạp cho đến đến đến nhà « Bean » mặc « zazou », từ những nơi tốc hành, những bộ áo mà hiệu sinh của sinh viên Văn khoa. Trên đến những cặp kính cận trị dày, lối ăn mặc kỳ quái của vài sinh viên khoa học.

Nếu viên cảnh Kelburn, giữa hai đường Salisbury và Kelburn trường Victoria có một vẻ đẹp trang nghiêm của một viện đại học, thì nhà Union lúc trước, nhà trường mới đã tạo cho vẻ linh hoạt và vui vẻ của sinh viên. Sinh viên mới đến đây, sẽ thấy ngay cái đặc tính của Victoria. Cái đặc tính của Victoria là sự hòa hợp giữa những cái mới, cái cũ. Thư khoa học đã tiếp nhà Easterfield hay của thư nhà Student Union trên trước đây kỷ, nơi họp của sinh viên có đủ cả quán ăn, phòng âm nhạc, phòng nhảy và 1 Memorial Gardens tính sẵn.

Mua sách... cũ

Cũng bên kỷ, nơi đi qua sân ga trước của Victoria, đang phân vân đọc, tôi gặp Th.Hiu (1 cô thiếu nữ, (Th. cũng là 1 cô thiếu nữ Việt Nam) trái hẳn với mọi lạm, lúc nào hầu cũng nhăn nhở, Th. kể với tôi như khóc :

— Nhy cậu, thật là vỡ nợ. Hôm qua tớ vừa vác về hơn 20 pounds sách học mới «toanh». Đến bây giờ quán sách cũ của sinh viên mới mở cửa...

Tôi cười :

— Việc gì bạn phải khóc thế ? Mang biên lai External Affairs mà lấy tiền. Hơn nữa học sách mới thú vị chứ ?

Th. vẫn đầu vò tai :

— Nhưng mà năm nay họ cứ cho mỗi môn 8 pounds mua sách nếu cậu mua sách cũ thì cậu được... xỉ dỡ chỗ còn lại.

— Ừ nhỉ. Thế là cậu lỗ to, họ cho cậu 16 pounds thôi hả ? Khác là phải. Cậu « kinh tế » như thế mà không học « home economics » với tớ thì cũng phí !

Nghề « home economics » Th. ngăn người. Tôi bèn ủ tế ba chân bốn cẳng chạy lên quán sách như điên. Tôi nghe vẳng có tiếng Th. nói theo như thét :

— Nghèo mà ham !

Chuyện học

Khi tôi lỏ đó ra khỏi quán sách cũ thì cũng đồng là lúc «lecture» đầu tiên của tôi bắt đầu. Vường như hồi còn ở Văn Khoa Saigon, vào muộn (có nghĩa là sớm một giờ) thì chỉ có nước đứng ngoài cửa ngắm cô vào xem « thiên hạ » học, nhưng ở đây « thiên hạ » không đến nỗi đông như thế và giảng đường lại rộng nên tôi vẫn tìm được một chỗ... tọa gần nóc nhà mà nhìn xuống. Một điều cần nói ở đây, khi so sánh đại học Victoria và văn khoa Saigon là Victoria không có lối « đầu cơ » chỗ như ở Saigon. Bạn có «lecture» vào lúc 12 giờ trưa, không có ngăn là bạn phải tranh lấy chỗ ngồi từ 7 giờ sáng (!) Và hơn nữa ở đây chẳng «sĩ» nhớ bạn giữ hộ chỗ cả vì «sĩ» hơ rất bình dẳng.

Nếu ở Văn khoa có những

(Xem tiếp trang 4)

LTS.— Trong Tự Do số 1795 ngày 10.3.63, chúng tôi có đăng bài Tây Bài « NGÀY THÁNG MÙA XUÂN » của bạn Nguyễn Thiệp. Sinh viên tự quan, gởi về cho một người bạn. Anh người bạn đó tự tử. Bài Tây Bài trả lời bạn Nguyễn Thiệp mà chúng tôi đăng dưới đây, là của bạn Phạm Cát bài đó đã đến sau nên chúng tôi đã cảm nghĩ chân thành.

Thiệp,

Không biết tao đọc thư mày hôm qua hay hôm nay, buổi sáng hay buổi chiều. Nếu tao không ngồi đuổi thời gian thì điều mày có gây bắt mình trong mày không ? Tao bỏi vậy, tao nghĩ vậy vì những thằng cón ở lại như tao thường không cần biết đến thời gian. Ngày thằng này cho ở nơi đây, thời gian cũng chỉ là những nhịp chân gây nhỏ nối tiếp tiên khập vỉa đường thành phố này, bước đi và gương mặt ngái ngủ chán chường, ám ức. Bây giờ vẫn thế đối với tao, khi tao mạo ẩo quán là ngày, khi tao cón quán ẩo là đêm. Tao nhớ một quán không có tăng sàn tao đọc hư mày gửi lúc tao thèm một tách café điểm ở Đức. Nhưng không cón nhớ lúc đó thuộc ngày hôm qua hay hôm nay.

Lá thư gửi từ quân trường về như một luồng gió mạnh và tao muốn viết tới mày như là sự trong lành của tao về bình đẳng to lớn, mạnh bạo và hùng vĩ của quân nhân.

Thì mày lên đường, tao đâu ngăn cản mày. Ở cuộc đời phải thế chứ, phải có những chuyện đùng. Mà tao đâu có tiền mày bằng khẩn trắng. Nhớ không ? Nhớ hơi ấm trong lòng tay của nhau nhớ ánh mắt nhìn lúc một lạm đi rồi mờ nhòa ? Sự tiếc đưa không giả dối đâu mày. Không giả dối vì đối với chúng mình, cuộc đi của mày có giá trị ngang với người hy vọng lớn. Tao không quên ám thanh heo hút đứt quãng của mày ở lại ! Ở lại ! Hãy nghĩ đi, hãy tìm đi. Tao đi, giải thoát đây(?) Mày đi, giải thoát hết rồi phải không ?

Quá khứ, niềm đau trong ánh sáng bệnh hoạn của mày, của tao. Quá khứ rất tầm tư lại lại lang thang giữa trăm ngàn gương mặt mường man ngờ ngác. Mày giải thoát hết rồi hở ? Vinh quang nhỉ ! Thế con tao, đi vắng đây, ông khư đây Mày đã làm gì no ?

Ngày tao mới quen mày, hai đứa cón nhỏ lắm. Lăng mạc cái mày có tre, có ao, có sáng, có trống. Nhà mày có trầu, có sân đất nện có tre, có mưa mưa, có vườn rộng, cau có cót dương thác. Lăng cón tao, mà không biết hình dáng nó làm sao, vuông hay chữ nhật có bao nhiêu cây đa, có mấy cây đa, có mấy mái nhà rêu phủ, nhà thờ xộng bao nhiêu, đình lăng lớn thế nào, chợ sáng cỏ chiều nhộn nhịp lắc sao ! Tao không biết, không biết làng tao không biết nhà tao, không biết nhà tao quay hướng nào, mái lợp ấy hay lợp rơm, vườn trồng rau hay trồng rơm trồng ổi, ao có thả cá chép, cá mè, cá nước rau muống nuôibbeo hay không? Tao không biết vì bom đạn cứ đuổi tao rời khỏi cửa nhà, khỏi cổng làng, vì tham vọng vì lòng say máu của loài người đã cướp mất tiếng nói chim non, đã dậy xéo lên bước đi nhỏ bé mịn màng của đứa trẻ. Tao đã thấy máu từ nắm lên 3 lần 4 và máu đã đính vào áo tao 7, 8 năm trời liền. Tao lớn lên với máu và bom đạn đó, mày cũng thế, lớn lên với hơi thở hắt hiu của những chiến trường sau cuộc giao tranh. Phải không ? Chúng mình gặp nhau đây. Hai mươi tuổi đầu rồi mày nhỉ. Hai mươi năm trời bơ vơ, lay lắt vì sự hai qua tôi.

Đi về đâu hở mày ?

Tao đang sống ở đây. Con đường Trường in Kỳ nằm dọc cỉm sân ngoài cửa sổ vẫn nào nó im lặng. Cây gạc trở nay vẫn mốc meo hồi hám.

Mấu đêm dồn xạ, nắng nề với giấc ngủ loài người. Thế nay mái tôi tẩu lẽ ai vẽ đâu ? Đến đâu, tuyệt la, đâu bà và những lêm hoang tao đều chán rồi. Chán lắm rồi. Nơi sau khi cùng tay mày, tao cứ đau là ăn lũ rớt vẽ. Rồng thăng và trở trọi ! Tay dứt tội quần và đi. Cứ đi ! Tao không muốn vẽ ngay cần gác trụ ấy. Đi tới đâu cũng được. Đi để phạm tội hay để một mỏi ! Lúc đó thì mày đi tới nơi, xe đã đưa mày tới trại nhập ngũ số mấy. Thế là mày giải thoát, mày bao vậy. Còn tao, 2 tay vẫn dứt tội quần mà đi. Đi, đi rồi gặp một con đàn bò, xinh mà cùng không xem. Tao nói : « bằng ấy. Đi chưa?" Đi. Đi về cần gác, nhìn nó ngồi lau mình mấy nó, tao bỗng thấy tròm cho tao. Gường chiếu xẻ lịch cần gác vẫn chỉ có ám đến leo lét. Thế và vẫn thế. Ở mày bao tao hơn quá nhiều rồi. Tao vẫn cón nhẩy nhựa mãi trong lối sống tù tăng không có ánh sáng nào. Tao thấy thêm một việc làm sau một mỏi mệt việc đồ tu hay nhỏ. Việc làm của mày to hay nhỏ. Ở tao hay nhỏ. To lắm chứ hở mày Tao đã vẽ mày vẽ nó gauthoat cho cái nhân mày coi vay tự cả động của mày. Có phải ? Phải đấy. Tao cũng phải đi. Những bông đen đỏ đã tren đường đầu kia phải có tao Cuyen xa chuyển đông buổi sáng sẽ đưa mày tới nơi và sẽ đưa tao tới đâu ? Có phải vay ? Kiếp sống hiện tại đang sao mà thân xác và tinh tuấn tao. Vì mình của bông đen đang bỏ trên bàn tay tròn tròn, trên đầu tao. Không thể mãi như thế được. Tao cần giải thoát. Giải thoát qua khứ lẫ lũng, ấu thân. Phải đi. Đi, nhưng về đâu đây ? Nha Trang ? Đà Lạt ? hay mua ở cái đất Saigon quay cuồng vội và vây ? Ừ nhỉ.

Nha Trang. Đà Lạt, núi, rừng, biển và mây.

Chưa biết chuyện. Đâu cũng là đất nước. Ừ, đâu cũng là đất nước.

Tao đã nhìn thấy hàng vạn cụ già lão đao gục xuống, hàng vạn nấm mồ cho những thằng con trai như tao như mày, nhưng tao lại không biết mồ của ông bà tao chôn ở góc đất nào, giữ đây cón được nằm im với cỏ vàng hay mớ xương già nua đã được dùng làm phân bón.

Như vậy đó ! Nhớ không mày ? Biết không ?

Trăm ngàn đứa trẻ lớn lên như tao và sống gây gugộc như tao. Ở kia sao lại cảm thù tao, cảm thù chúng nó. Mười mấy năm trời đầy đọa tao chưa lâu đài sao ? Ừ, phải tự bỏ nên sống vẽ vang hiện tại. Ừ, vẽ lẽ làm phải không mày ? Đi.

Cao nguyên đây, đồng bằng đây.

Đồng bằng ? Đồng bằng đã sinh ra tao ra mày, Cao Nguyên ? Cao Nguyên như mày nhỉ, đang đình dưỡng mày. Tao tin vậy.

Đường lên Cao nguyên có nhiều đoạn nhiều dốc. Đường xe đông bằng phẳng qua biển qua sông. Tất tao đã đến mày tao đi cơ mà. Sẽ lên đến nơi qua hết. Một cuyển động tại cả tiếc lên dốc hay qua sông. Cùng thế. Đến mặc lúc nào đó tao sẽ lên xe. Đường hạn hẹn nhiều. Tao đã là đó. Đường lên Cao nguyên cón hết ở đó làm mày ? Hiểu không ? Nhưng không phải tao đi để tra thù đâu. Cái lũ người đã sao bằng cỏ vàng trên mồ mả của ông bà tao đều đang cho tao trả thù. Tao thèm tra thù chúng nó ! Chúng nó có bom đạn, chúng nó sẽ bắn mày, bắn tao. Tao sẽ đưa ngực cho nó bắn. Bắn ra, chết làm saodoực chúng ta, mày nhỉ. Tao không cần trả thù. Chúng nó tự hủy diệt vì bom đạn làm nên chúng nó bom đạn sẽ hủy diệt chúng nó. Lúc đó chúng mình sẽ nói gì nhỉ ?

Chắc mất sẽ long lanh lắm.

TÙY BÚT

CHUYỂN ĐỘNG BUỔI SÁNG

Của PHẠM-CÁT (để trả lời NGUYỄN-HIỆP)

KÚT XẾP : Ê ! Cát cho tao mấy thứ này, cắt kỹ nghe ! Còn cái đuôi cột cho cẩn thận. Mau đã tao cón lên đường...

Tranh vui quốc tế

TIN QUỐC TẾ : Adjubei, con rể Kết Xích, vừa đăng một cuộc gặp gỡ giữa Kết Xích và Đức Giáo Hoàng Gio An 23

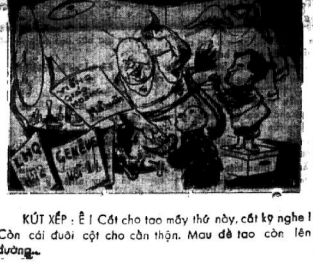

Đã phát hành khắp nơi

Biểu Nhất Lâm Văn Học Cận Đại
của THANH LÃNG — 40đ. (đang sắp soạn tái bản)

Mưa Đêm Cuối Năm
của VÕ PHIẾN — 22đ. (Giải thưởng V.C.V.N.)

Quan Điểm về Mấy Vấn đề Văn Hóa
Tiểu luận của PHẠM VIỆT TUYỀN — 20đ.

Hoàng Lê Nhất Thống Chí
Người dịch sửa Ngô Thời Chí,
bản dịch của NGÔ TẤT TỐ — 55đ.

Dĩ Mơ Truyện dài của ĐỖ THỨC VINH — 40đ.

Trước Vành Móng Ngựa
Phóng sự của HOÀNG ĐẠO — 40đ.

Liễu Trai Chí Dị (tập 1 và 2)
Nguyễn tác của Bồ tùng Linh
bản dịch của NGUYỄN HOẠT — 40đ.

Luận Lý Chức Nghiệp
của NGUYỄN GIA TƯỜNG — 20đ.
(sắp soạn tái bản lần thứ 2)

Dòng Sông Định Mệnh
Truyện dài của DOÃN QUỐC SỸ — 22đ.

Người Xưa của TRẦN ĐÌNH KHÁI. — 40đ.
(giải thưởng Văn chương V.N)

Mười Điều Tâm Niệm
Tiểu luận của HOÀNG ĐẠO — 12đ.

Kim Tiền Kịch của VI HUYỀN ĐẮC. — 20đ.
(giải thưởng Tự Lực Văn Đoàn)

Anh Hoa
Tập thơ đầu tay của PHẠM MẠNH VIÊN. — 20đ.
(giải thưởng V.C.V.N.)

Giai Nhân và Châu Lý Tiểu thuyết của LÃ VĂN THU, tựa của Phan có Kỳ — 40đ.

Từ Tình Văn đến Con Người
Biên khảo về khoa học của NGUYỄN TUÂN — 40đ.

Nhịp Đô Thành
Kịch thơ lịch sử của HOÀNG LÝ — 20đ.

Bùn Lầy Nước Đọng của HOÀNG ĐẠO, cuốn sách đã bị tịch thu khi xuất bản lần thứ nhất— 20đ

Nhạc Sỹ Danh Tiếng Hiện Đại của LÊ HOÀNG LONG, cuốn sách khá hình nhạc đầu tiên tại V.N.—40đ.

Phương Dinh Du Địa chí nguyên tác của Nguyễn Siêu, bản dịch của NGÔ-MẠNH-NGHINH — 40đ.

Ác mộng
truyện dài của NGÔ-XUÂN-PHỤNG — 25đ

Nhật Bản Sử-Lược (tập 1 và 2)
của Châm Vũ NGUYỄN-VĂN-TÂN — 60đ.

Những lối thông thường trong Thuật Viết Văn. của NGUYỄN VĂN HẬU — 40đ.

Sáigòn năm xưa,
bản khắc của VƯƠNG HỒNG SỂN — 50đ

Mấy người con trai Vương Long,
nguyên tác của P.S. Buck,
bản dịch của NGUYỄN THẾ VINH — 60đ.

Thú chơi sách, của VƯƠNG HỒNG SỂN— 40đ.

Chị Em Hai,
truyện dài của NGUYỄN ĐÌNH TOÀN — 40đ.

Nước đã đến chân, nguyên tác của S. Lubin
bản dịch của HẢI CHÍ — 22đ.

Mùa Ảo ảnh, truyện dài của ĐỖ THỨC VINH — 30đ

Thử Lửa, sáng tác ngắn của THẢO TRƯỜNG - 25đ

CƠ SỞ BÁO CHÍ VÀ XUẤT BẢN TỰ DO
Giám-đốc: PHẠM-VIỆT-TUYỀN

NHÀ IN và XUẤT BẢN

CHÍNH - LÂM

Nhà in riêng của báo MẶNG NON
6 Đặng đức Siêu — Saigon (trước cửa Sở Y Tế Bảo An)

NHẬN IN

BÁO HÀNG NGÀY / HÀNG TUẦN / HÀNG THÁNG

SÁCH—TRUYỆN—TẠP CHÍ
— BÍCH CHƯƠNG
— QUẢNG CÁO v.v...

Có phòng riêng cho Tòa Soạn
Nhận lãnh in và cung cấp giấy tờ cho các công ty sở
Mỹ thuật — Nhanh chóng — Đúng hẹn — Giá phải chăng.

AI BỊNH YẾU TIM? HỒI HỘP? MẤT NGỦ?
DÙNG **An-Thân-Bửu**
TRỊ: Các chứng suy nhược thần kinh, và đau tim. Dùng để an thần định trí, mất gan, dễ ngủ, bồi dưỡng thể Huyết.
Thang phát hành:
Nhà thuốc DI - AN - HÒA
252A, Lê-Lâm-Tôn Saigon
(có đại lý tiêu ở các tiệm thuốc bắc) B.Y.T.K.N. số 604 ngày 13-12-1962.

BẠN ĐỌC VIẾT

Phải chăng thuốc ở nơi xa bán quá mắc ?

Thưa ông,
Tôi là độc giả cần quí báo. Tiêu bạng gia đình mua cho tôi được nên xin một thắc mắc như sau :
Tôi vì lâm ở cùng trường Thầy Điền Đa Nhim được 2 năm nay. Nhìn thấy giá sinh hoạt mua bán hàng ngày chỉ sít sát so với giá ở Đalạt. Nhưng tôi không hiểu tại sao chỉ có riêng giá thuốc « Tây » là cao hơn cả. Hiện nay tại quận Đơn Dương có 2 tiệm thuốc « Tây ». Tôi xin kê khai một vài thứ thuốc mà tôi đã mua tại nơi đây :
10 ampoules vitamine B12. 100 giá 60đ. Giá Dalat 25đ.
1à ampoules vitamine B1. 100 giá 60đ. Giá Dalat 25đ.
1 chai sirop Vermakil giá 45đ. Giá Dalat 25đ.
10 gói thuốc Lactopaine giá 7đ. Giá Dalat 3đ.
1 chai pénicilline (100 bảo vì) 40đ. Giá Dalat 12đ.
Và thuốc pénicilline thì bao giờ 2 tiệm thuốc ấy cũng nói thuốc hết, còn lại nên chỉ đã xin nếu ông muốn mua và chích ở đây (40đ.+10đ. : 50đ.)
Theo tôi được biết chỉ có những nhân viên chính quyền mới mua được giá thuốc như ở Đalạt. Chỉ có dân đông tôi phải chịu mua giá cắt cổ; xin ông vui lòng chuyển đến cơ quan hữu trách hầu cho chúng tôi được nhờ
Xin kính chúc quý báo được trường tồn.

LỤC-ÍCH-LÂM
cư xá Kajima
Đơn Dương

AI ĐAU VỀ BỆNH TRĨ ?

Ngại Trĩ hay Ngoại Trĩ, đại tiện có máu lâu mà đau nhức, bức mình có mọc vẻ sưng, chảy nước vàng, lâu ngày sanh mạch lươn nên uống vỉ bích chương, hình ảnh, phim. Tất cả thế giới đều phải biết, từ những Chính phủ đến các cơ quan, đoàn thể quốc tế đến những người dân ít học.
II. — Truy cứu : Trong thời gian ngũ niên, nhiều cuộc truy cứu trên nhiều lãnh vực phải dợc thực hiện, từ nghành canh nông, nuôi gia súc đến những khám phá ra những thực phẩm khác hẳn đặp lại nhu cầu thích ứng cho nhân loại.
III. — Hoạt động : Trong một cuộc đại hội tham gia chiến dịch (có 86 quốc gia hiện nay), một ủy ban quốc gia chống nạn đói được thiết lập. Mẫu ủy ban đó đều được kèn theo với những mực tiêu nhất định, tùy theo hoàn cảnh của mỗi Ủy ban quốc gia.
5. — Giáo hội và công cuộc cứu đói
Trong phần thứ ba của Thông Điệp Mẫu Sư Mater et Magistra), Đức Giáo Hoàng Gioan XXIII đã đề cập đến vấn đề nạn đói và tình trạng các nước kém mở mang. Ngài đặc biệt lưu ý Thế giới về nạn này và cho là vấn đề số 1 của thời đại, sự cấp cứu khẩn thiết để đáp lại nhiệm vụ của tình nhân loại và công bằng. Trong chiến dịch thế giới chống nạn đói được các tín hữu nhiệt liệt hưởng ứng vì vâng phục Đức Thánh Cha và theo tôn chỉ của Đạo Công Giáo là Công Bằng Bác ái và mến Chúa yêu người.
Trong sinh - Lấy Cha giáo dân đọc cuối ngày vấn có những câu « Xin Cha cho chúng tôi rẫy hàng ngày dùng dủ » tức là kêu xin Chúa ban cho anh em, hết mọi người được no ấm.
Riêng tại Việt Nam trong một Thông cáo của các Đức Tổng Giám Mục và Giám mục về Tuần lễ Quốc tế chống nạn đói (từ 21 đến 28-3-63) đã đề cập đến sự hoành hành kinh khủng của nạn đói trên thế giới hiện nay yêu cầu giáo dân cầu nguyện để Thiên Chúa ban cho mọi người có bánh ăn Hàng Giáo Phẩm Việt Nam cho khuyên các tín hữu, tùy theo thế năng của mình, giúp đỡ thiết thực những người nghèo đói, bằng cách hy sinh những gì không cần thiết, để trợ giúp các cô nhi, quả phụ, tù nhân, những người thiếu ăn thiếu mặc. Trong suốt tuần lễ chống nạn đói, các quốc tế tôn giáo được tổ chức trong khẩu giáo đường, song song với những cuộc quyên tiền để giúp các công cộng cứu thiện.
6) 86 Quốc gia Phát hành tem thơ giúp quỹ chống nạn đói
Hưởng ứng lời kêu gọi của Tổ chức Lương nông Quốc tế, 86 quốc gia hội viên của Tổ chức Lương nông đã phát hành tem thơ đúng ngày 21-3-1963, ngày khai mạc tuần lễ chống nạn đói. Theo nhiều thì liệu bưu hoa quốc tế, từ nay đến cuối năm, số quốc gia phát hành tem thơ chống nạn đói có thể tăng lên 143 quốc gia.
Trong số 86 quốc gia phát hành loại tem này chúng ta phải kể Tòa thánh Vatican và Việt Nam Cộng Hòa.
Loại tem « Thế giới chống nạn đói » của V.N.C.H. gồm 4 giá tiền 0đ50 1đ00 3đ00 và 5đ00, đã thi đuy nhất phát hành tổng cộng 6.000.000 con, mẫu tem của họa sĩ Nguyễn minh Hoàng, trong khung cảnh thứ nhất, điền tả một thiếu nữ Việt Nam

TIN TỨC

TIN TỨC TIN TỨC TIN TỨC

Thủ đô và các tỉnh

BÁC SĨ THƯỜNG TRỰC :

CHỦA NHỰT 31-3-1963

Từ : 13 giờ đến 6 giờ sáng hôm sau

B.S. Lưu-Đình-Thọ 57, đường Phùng-Hưng Cholon

Nguyễn-ngọc-Quân 341, đường Nguyễn-Trãi Cholon

Lê-phước-Huy 365, đường Trần-quý-Cáp Saigon

THỨ HAI 1-4-1963

TRƯA : 13 g. đến 15 g. CHIỀU : 19g. đến 6g. sáng hôm sau

B.S. Vũ-minh-Ngọc 76, đại-lộ Đồng-Khánh Cholon

Nguyễn-đức-Quảng 15, đường Lý-thánh-Nguyên Cholon

Trần-văn-Ninh 161, đường Võ-Tánh Saigon

Nghiêm-thị-Thuận 480, đường Võ-di-Nguy (Phú nhuận)

✱ Hội Phật Thiên Thần Thánh Giáo Trung Việt tổ chức ngày «Vía Mẹ» — HUẾ (VTX).— Hội Phật Thiên Thánh Giáo Trung Việt tại Huế, trong 2 ngày 26 và 27-3-63 tức mồng 2 và mồng 3 tháng 3 Âm-lịch đã cử hành trọng thể lễ kỷ niệm Thánh Mẫu hàng năm. Theo tục lệ «Tháng 7 ra Cha, tháng 3 vía Mẹ» tại Điện Hòa Châu, xã Thượng Điền, quận Nam Hòa, cách Huế 8 cây số về phía Tây Nam. Tại Điện Hòa Châu trong ngày 27-3-63, ngày Vía Mẹ, Hội Phật Thiên Thánh Giáo Trung Việt đã thiết đại lễ và xây chiêu, để thập phương hà tranh đến chiêm bái. Có trên 2 000 người thuộc các tỉnh Quảng Trị, Quảng Nam và rất đông đảo hào địa phương đã về dự lễ này.

✱ Thêm các chuyến bay Saigon — Quảng Ngãi — Saigon.— QUẢNG NGÃI.— Theo nguồn tin đáng theo cho hay, Hãng không Việt Nam sẽ khai đầu mở thêm hai chuyến bay Saigon — Quảng Ngãi — Saigon vào mỗi thứ tư và thứ bảy kể từ 1-4-63. Như vậy từ nay mỗi tuần có 4 chuyến bay thường xuyên Saigon — Quảng Ngãi — Saigon. Trước đây mỗi tuần chỉ có 2 chuyến bay vào các ngày thứ năm và chúa nhựt, không đủ đáp ứng nhu cầu của hành khách địa phương. Hành-trình các 4 chuyến bay được ấn định như sau : 11 giờ 30 đến Quảng Ngãi, 13 giờ 30, đi Saigon.

✱ Bị bắt cá dưới ruộng lại mà được tiền liền.— HUẾ. Một Thanh niên Bảo vệ Hương thôn, sáng 24-3, trong khi bắt cá dưới ruộng đã không ngờ bắt được một khẩu Mai 49 (không súng, chưa rõ, ở thôn ruộng có nước cạnh đó) Phát Tuyên Thanh Lam, thuộc xã Thủy Phương, quận Hương Thủy (Thừa Thiên) cách Huế 7 cây số về hướng Nam. Thanh niên Bảo vệ Hương thôn nói trên là anh Nguyễn Ân 28 tuổi, đã đem khẩu súng này nạp cho chính quyền địa phương. Giới thạo tin cho biết đây là súng của Việt Cộng, trong khi và hoạt động tại xã này bị lộ, nên vứt xuống ruộng để thoát thân.

✱ Quản Anh Võ tổ chức đêm Văn Nghệ giúp đồng bào hồi hương.—SAIGON—Bưu Giám đốc và toàn thể anh em nghệ sĩ quân AnhVõ cùng tác đã tổ chức một đêm văn nghệ tại quán vào hồi 20g30 thứ hai 8-4-63, để lấy tiền giúp quỹ cứu trợ nạn dân hồa hoàn VinhHiệp Bưu trình điều được đại diện quyền chủ tọa của ông Trương Vinh Lễ, Chủ Tịch Quốc Hội.

✱ Buổi hòa nhạc của dành cầm Đức Julian Von Karolyi tại Huế.— HUẾ.— Nam nhạc Alexander Von Wendland-Đại sứ Cộng hòa Liên bang Đức tại Việt Nam đã từ Saigon đến Huế chủ tọa buổi độc tấu dương cầm do nhạc sĩ Julian Von Karolyi trình diễn tại trình đường Việt Đại học Huế vào tối 25-3. Buổi trình diễn này do trung tâm Văn hóa Đức quốc tại Saigon phối hợp với trường quốc gia Âm nhạc và Kịch nghệ Huế tổ chức. Nhạc sĩ Julian Von Ka olyi là một nhạc sĩ dương cầm nổi tiếng của Đức quốc hiện đang lưu diễn tại Đông Nam Á dưới sự bảo trợ của Viện Goethe.

✱ Lên cây Bình Lợi trăm mình, cô giáo bị nước cuốn đi mất tích.— GIA-ĐỊNH.— 5 giờ chiều 29-3, cô Phạm thị nguyên Hoàng, nữ giáo viên ngụ tại số 54 đường Phạm đình Hổ Chaloon, chồng và hai con thân thuộc đến xe cầu Bình Lợi (Thủ Đức) chơi x ông nông ty tư Người ta trông thấy tại hồ lớn, sẽ cứu hòa Đa thanh được bao tác tre nơi mà kêu, nhưng vì nước lớn lại chảy mạnh, nên không tìm thấy xác cô giáo đó.

✱ Một thanh niên tẻ giống chết.— GIA ĐỊNH.— 6 giờ chiều 29-3 vừa qu ấp Tân Sơn Chánh, xã Tân sơn Hòa Gradinh, trong thấy một thanh niên chừng 25 tuổi đi tới giống trước số nhà 1/975 ấp nói trên tẻ xuống giếng. Người ta tại hồ lên và báo tin cho nhà chức trách

✱ Cho thuê nhà có máy tiền cực rẻ bỗ trốn.— ĐÔ THÀNH.— Chủ ông Đô 3 ngày, ông Nguyễn văn Chu số 5 đường Lê Văn Duyệt, nói ngụ bên 29 đường Trần hưng Đạo, đi tìm nhà để mướn. Cô 2 vợ chồng tên Nguyễn văn Sanh xin xây bảy ở cô cần nhà ở đến ngày, cho thuê, chỉ Nguyễn thị Cam, đến đến ngồi chỉ vào căn nhà của người hàng sơn bán là nhà mình, cho thuê với giá 500đ một tháng, nhưng phải đặt cọc 5 ngàn đồng. Trường thật chỉ Cam kiên đặt nhà cọc lại chồng tên xây làm giấy biên nhận bán hết. Chiều 28-3, chỉ Cam đọn nhà chồng tên xây làm giấy biên nhận bán hết. Chiều 28-3, chỉ Cam đọn nhà đến đã 2 chỉ nói rõ sự thật chỉ vợ đến cần nhà của vợ chồng tên Na thì cô hai vợ chồng tên xây đã bỏ trốn. Chị Cam liền đi có bốt. Hai vợ chồng tên xây đang bị nhà chức trách truy nã gắt.

✱ Nhóm trộm bằng xăng suýt chầy lớn.— ĐÔ THÀNH. 9 giờ sáng 29-3, thành Đô người ta thấy lửa phát chầy tại cửa nhà số 9 đường Trần Quốc Toản, thì Thuận lâm chủ, ở đường Lê Lợi. Người đi đường trông thấy tại hồ lên, và xôn vào dập tắt ngọn lửa. Nhà chức trách tới nơi mà cuộc điều tra, thì mới hay là người lâm công tên Võ thị Hoàng nhơn bằng xăng làm lửa lên để chầy đó đặt.

✱ 4 tháng thì 100 xe đạp, xét nhà có tới ngàn hóc đơn giả.— ĐÔ THÀNH.— 1 giờ 30 chiều 28-3 nhóm viên ban nhà nước đến gặp quả tang tên Hiền ngân Chầy 24 tuổi (Hoạt kiều nhập Việt nam) đã